

Odziv EU na državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

2020

Vsebina

	Odstavek
Opomba o pandemiji COVID-19	
Povzetek	I–VII
1. Uvod	01–05
2. Obseg in pristop pregleda	06–07
3. Državno vodena naložbena strategija Kitajske	08–28
Opis strategije Going Global	08–16
Pregled kitajskih naložb v EU	17–28
Omejitve za tuje naložbe v EU	18–20
Obseg naložb iz Kitajske v EU	21–26
Sektorji naložb	27–28
4. Tveganja in priložnosti za EU	29–32
5. Odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske	33–67
Ureditve upravljanja EU	33–35
Institucionalni odziv EU	36–56
Proces priprave ključnih strateških dokumentov	36–43
Skladnost odziva s tveganji in priložnostmi za EU	44–46
Izvajanje strategije	47–51
Spremljanje in ocenjevanje strategije ter poročanje o njej	52–56
Odziv držav članic	57–67
6. Zaključne besede in izzivi	68–83

Priloge

Priloga I – Skupina strokovnjakov

Priloga II – Opredelitev, cilji, naložbe in financiranje pobude En pas, ena pot

Priloga III – Omejitve statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah

Priloga IV – Pregled kitajskih naložb v EU: neposredne tuje naložbe (stanje)

Priloga V – Pregled kitajskih naložb v EU: tuje lastništvo

Priloga VI – Seznam tveganj in priložnosti za EU, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske, ki ga je pripravilo Evropsko računsko sodišče

Priloga VII – Ukrepi, ki izhajajo iz strategije EU o Kitajski

Priloga VIII – Področja odziva EU na naložbeno strategijo Kitajske ter skladnost s tveganji in priložnostmi, povezanimi s Kitajsko

Kratice in okrajšave

Glosar

Ekipa Evropskega računskega sodišča

Opomba o pandemiji COVID-19

Evropska računsko sodišče je pregled zaključilo pred izbruhom COVID-19, zato v poročilu niso upoštevani razvoj politike ali druge spremembe, ki so posledica pandemije.

O pregledu:

Kitajska od osemdesetih let prejšnjega stoletja izvaja državno vodeno naložbeno strategijo, katere cilj je močno izvozno usmerjeno gospodarstvo. Evropsko računsko sodišče je preučilo, kako se EU odziva na to strategijo.

Pri pregledu, ki ga je opravilo, se je pokazalo, da je težko pridobiti popolne in pravočasne podatke ter posledično pregled nad naložbami, ki so del naložbene strategije Kitajske v EU. Poleg tega Evropsko računsko sodišče ni odkrilo nobene formalizirane celovite analize tveganj in priložnosti za EU. Prihodnji izzivi bodo izboljšanje priprave, izvajanja, spremljanja in ocenjevanja strategije za odnose med EU in Kitajsko ter poročanja o njej. Nadaljnji izziv bo usklajevanje odziva institucij in držav članic EU s spodbujanjem izmenjave informacij.

Povzetek

I Kitajska se je v zadnjih dveh desetletjih uveljavila kot pomemben gospodarski akter na mednarodnem prizorišču. Kitajska od osemdesetih let prejšnjega stoletja izvaja državno vodeno naložbeno strategijo, katere cilj je močno izvozno usmerjeno gospodarstvo. Pobuda En pas, ena pot in strategija *Made in China 2025* sta najpomembnejši kitajski naložbeni strategiji za gospodarsko rast, z njima pa želi Kitajska povečati svoj vpliv v tujini, tudi v EU in njenih posameznih državah članicah.

II Evropsko računsko sodišče (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) je kot zunanji revizor menilo, da je pravi čas za pregled odziva EU na državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske, ki zaradi vse večje pomembnosti te države kot gospodarskega akterja pomeni izzive za EU. Del te naložbene strategije Kitajske so zlasti podjetja v državni lasti, ki prejemajo kitajsko javno financiranje. Če bi take subvencije izplačevale države članice, bi se to v skladu s predpisi EU štelo za državno pomoč. Zaradi te različne obravnave EU v razmerju do Kitajske težko doseže enake konkurenčne pogoje.

III To ni revizija, temveč pregled javno dostopnih informacij iz študij, člankov in akademskih publikacij, ki so bile zbrane posebej za ta namen. Sodišče je v njem pregledalo naložbeno strategijo Kitajske in pripravilo seznam izzivov (tveganj in priložnost), ki jih ta strategija pomeni za EU. Preučilo je odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske, in sicer pobude institucij EU in posamezne odzive držav članic, ki se nanašajo na Kitajsko.

IV Pri pregledu, ki ga je opravilo Sodišče, se je pokazalo, da je težko pridobiti popolne in pravočasne podatke ter posledično pregled nad naložbami, ki so del naložbene strategije Kitajske v EU. Poleg tega Sodišče ni odkrilo nobene formalizirane celovite analize tveganj in priložnosti za EU. Z ukrepi iz nedavnih treh ključnih strateških dokumentov o odnosih med EU in Kitajsko so zajeta skoraj vsa tveganja in priložnosti razen treh tveganj.

V Na področjih, povezanih z odzivom EU na naložbeno strategijo Kitajske, imajo pristojnosti tako institucije kot države članice EU. Ker imajo na področjih, na katerih bi lahko bil usklajen pristop EU koristen, pristojnosti tako EU kot države članice, obstaja več nosilcev odločanja (npr. institucije EU in nacionalne vlade) z morebitnimi razhajajočimi se mnenji in pristopi. To lahko oteži pravočasno in usklajeno reševanje izzivov, s katerimi se srečuje EU kot celota.

VI Iz različnih virov je razvidno, da države članice s Kitajsko pogosto sodelujejo na dvostranski ravni glede na lastne nacionalne interese, pri čemer o tem ne obvestijo vedno Komisije niti se z njo ne uskladijo, kadar je potrebno. Usklajen odziv institucij in držav članic EU je zato na nekaterih področjih otežen.

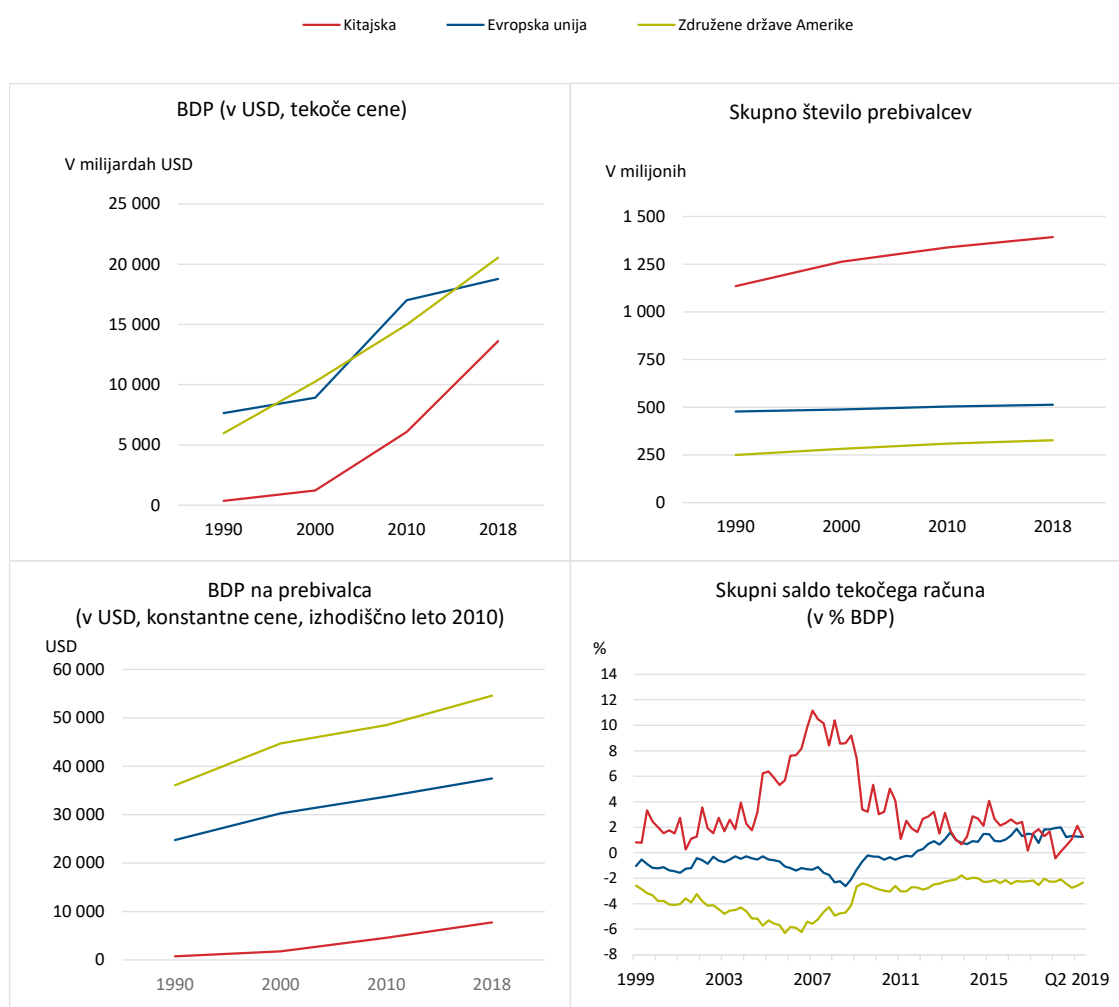
VII Sodišče je v pregledu izpostavilo izzive, povezane z ugotovljenimi tveganji. O njih je razpravljalo s službami Komisije in Evropsko službo za zunanje delovanje ter po potrebi navedlo njuna stališča, in sicer o tem, kako:

- (1) zagotoviti popolnejše in pravočasnejše podatke in statistične podatke o naložbah, ki so del naložbene strategije Kitajske v EU, da bi bilo pri oblikovanju politik o Kitajski na voljo več informacij;
- (2) izvesti formalizirano, celovito in aktualno analizo tveganj in priložnosti za EU, ki bi prispevala k obravnavanju vseh izzivov naložbene strategije Kitajske;
- (3) izboljšati izvajanje 74 ukrepov, določenih v strategiji za odnose med EU in Kitajsko, zlasti ukrepov za spodbujanje vzajemnosti in preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU, ter kako obravnavati preostala tveganja;
- (4) s predhodno oceno financiranja EU, potrebnega za izvajanje ukrepov strategije za odnose med EU in Kitajsko, namenjanjem tega financiranja in pripravo pregleda z njim povezane porabe omogočiti oblikovalcem politik EU, da bi bolje opredelili in spremljali to strategijo;
- (5) z okrepitvijo ureditev za merjenje smotrnosti, spremljanje in ocenjevanje strategije odnosov med EU in Kitajsko ter poročanje o njej ugotoviti, ali se izzivi, povezani s kitajsko naložbeno strategijo, obravnavajo;
- (6) bolje usklajevati odziv institucij in držav članic EU s spodbujanjem izmenjave informacij med njimi o sodelovanju med EU in Kitajsko.

1. Uvod

01 Kitajska se je v zadnjih dveh desetletjih uveljavila kot **pomemben gospodarski akter** na mednarodnem prizorišču. To ji je omogočilo, da je postala pomemben **geopolitični dejavnik na svetovni ravni** (glej [slika 1](#)). EU je največja trgovinska partnerica Kitajske, Kitajska pa je druga največja trgovinska partnerica EU.

Slika 1 – Demografski in ekonomski podatki nekaterih velikih držav

Vir: Svetovna banka, *GDP (current US\$); GDP per capita (constant 2010 US\$); Population, Total; Current account balance (% GDP)*, kazalniki svetovnega razvoja, Skupina Svetovne banke ter Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), statistični podatki

02 Kitajske gospodarske in trgovinske politike zajemajo več razvojnih strategij, pri čemer so **naložbe, ki jih usmerja država**, Kitajski omogočile, da je postala svetovni gospodarski akter. S temi politikami se kitajska podjetja spodbujajo k vlaganju v tujini, zlasti v **strateške sektorje** (npr. energetske, telekomunikacijske in železniške sisteme),

podjetja v državni lasti pa prejemajo kitajsko javno financiranje. To lahko povzroči izkrivljanje konkurence, zlasti na notranjem trgu EU, saj za kitajska podjetja v državni lasti ne veljajo pravila EU o državni pomoči. EU je zavezana zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev za podjetja EU, ki konkurirajo kitajskim podjetjem.

03 Pobuda En pas, ena pot je najpomembnejša kitajska naložbena strategija za gospodarsko rast. Cilj te politike je med drugim povečati vpliv Kitajske v tujini, tudi v EU in posameznih državah članicah. S pobudo En pas, ena pot se spodbujajo geostrateške ambicije Kitajske v zvezi s širitvijo po svetu, in sicer z ohranjanjem domače rasti, razvojem regionalne in globalne povezljivosti, uveljavljanjem kitajskih standardov v manj razvitih državah in nadaljnjim olajševanjem trgovine med trgi te pobude.

04 Mednarodna skupnost naložbeno strategijo Kitajske **tako hvali kot tudi kritizira**. Po eni strani imajo lahko gospodarski rezultati te strategije pozitivne učinke na evropsko in svetovno gospodarstvo, kot je na primer spodbujanje rasti in zaposlovanja. Poleg tega se je zaradi izjemne kitajske rasti in uspešnih načrtov za odpravo revščine iz revščine rešilo več kot 850 milijonov Kitajcev, saj se je stopnja revščine znižala z 88,3 % leta 1981 na 1,9 % leta 2013¹. Po drugi strani pa so bili tudi v EU izraženi pomisleki glede odvisnosti od kitajskih naložb v strateških industrijah, njihove skoncentriranosti v občutljivih ali strateško pomembnih sektorjih in nevzajemnosti dostopa do evropskega enotnega trga².

05 Sodišče ima kot zunanji revizor EU edinstven pogled na politike, pobude in finance EU. Zaradi vse večjega gospodarskega pomena Kitajske na mednarodnem prizorišču je Sodišče menilo, da je pravi čas za pregled odziva EU na **državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske** (v nadaljnjem besedilu: naložbena strategija Kitajske), ki vključuje zgoraj omenjene izzive. **Odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske** zajema pobude institucij EU in posamezne ukrepe držav članic v zvezi s Kitajsko. Osrednje vodilo EU je, da mora biti sodelovanje EU s Kitajsko načelno, praktično in pragmatično, pri čemer mora EU ohranjati in spodbujati svoje interese in vrednote³.

¹ *China systematic country diagnostic, towards a more inclusive and sustainable development*, Skupina svetovne banke, poročilo št. 113092-CN, 2017.

² Hanemann, T., in Huotari, M., *EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations*, Rhodium Group in Mercator Institute for China Studies, MERICS, 17 avgust 2018.

³ Skupno sporočilo Evropske komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu in Svetu z naslovom EU-Kitajska – strateška vizija, JOIN(2019) 5 final, Strasbourg, 12. marec 2019, str. 1.

2. Obseg in pristop pregleda

06 Sodišče je preučilo odziv **EU na naložbeno strategijo Kitajske**. Meni, da ta odziv zajema pobude institucij EU in posamezne odzive držav članic v zvezi s Kitajsko. Sodišče je v tem poročilu pripravilo pregled naložbene strategije Kitajske in seznam izzivov (tveganj in priložnosti), ki jih ta strategija pomeni za institucije EU in države članice. Poleg tega je opisalo, kako:

- so institucije EU razvile strategijo za odnose med EU in Kitajsko,
- so institucije EU to strategijo prilagodile, da so v njej obravnavi izzivi,
- institucije EU strategijo izvajajo, spremljajo in o njej poročajo.

Pregled vsebuje tudi opis odzivov držav članic na naložbeno strategijo Kitajske. Sodišče je v sklepnih pripombah opredelilo tudi glavne prihodnje izzive za EU.

07 To ni revizija, temveč **pregled** javno dostopnih informacij iz študij, člankov in akademskih publikacij, ki so bile do marca 2020 zbrane posebej za ta namen. Ta pregled temelji tudi na dokumentih služb Komisije in Evropske službe za zunanje delovanje, ki so javno dostopni, razgovorih z njihovimi uslužbenci in posvetovanjih s **strokovnjaki** na tem področju (glej [Prilogo I](#)).

3. Državno vodena naložbena strategija Kitajske

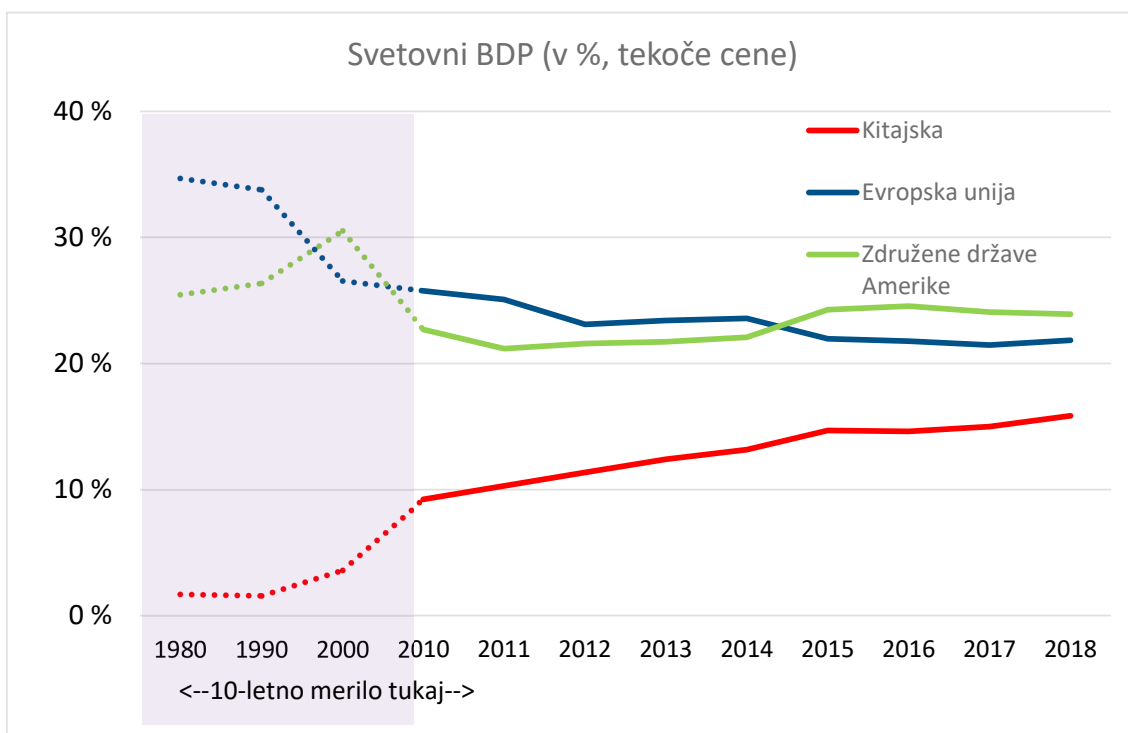
Opis strategije *Going Global*

08 Kitajska se je od osemdesetih let dvajsetega stoletja razvila v svetovno gospodarstvo, to gospodarsko rast pa želi ohraniti. Njen delež v svetovnem bruto domačem proizvodu (BDP) se je povečal z manj kot 3 % leta 1980 na 16 % na leta 2018 (glej [slika 2](#)). Gonilna sila te rasti je strategija ***Going Global***, ki se je začela izvajati leta 1999, dve leti pred sprejetjem Kitajske v Svetovno trgovinsko organizacijo. Strategija *Going Global* je bila zlasti osredotočena na uvoz naftnih virov in drugih surovin za spodbujanje njenega delovno intenzivnega gospodarstva, industrijski proizvodi z nizko dodano vrednostjo (težka industrija, npr. železarski, jeklarski in preprosti stroji)⁴ pa so se v glavnem izvažali po svetu. Mednarodni denarni sklad je leta 2018 napovedal, da bi lahko imela Kitajska do leta 2030 večji nominalni BDP kot ZDA, ki so največje gospodarstvo na svetu⁵.

⁴ Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape, OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Pariz, 2018, str. 24.

⁵ Mednarodni denarni sklad, *People's Republic of China 2018 Article IV Consultation, Press Release; Staff Report; Staff Statement and Statement by the Executive Director for the People's Republic of China*, poročilo o posameznih državah št. 18/240, Mednarodni denarni sklad, julij 2018, str. 1.

Slika 2 – Odstotni delež svetovnega BDP (USD, v tekočih cenah)

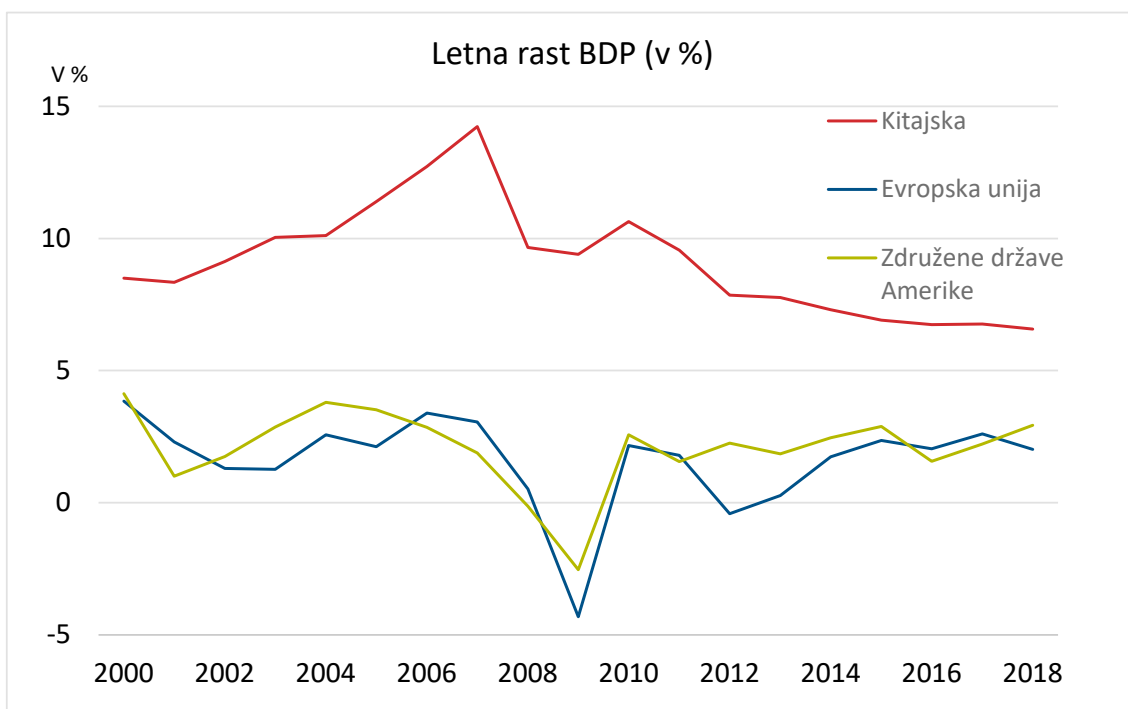

Vir: podatkovna zbirka *GDP (Current US\$)* – kazalniki svetovnega razvoja, Skupina Svetovne banke (zadnjič posodobljeno 9. aprila 2020)

09 Do leta 2008 je imela Kitajska stalno **visoke letne stopnje rasti BDP**. Po finančni krizi iz leta 2008 se je rast upočasnila (glej [slika 3](#)), predvsem zaradi zmanjšane izvoza proizvodov z nizko dodano vrednostjo. Letna rast Kitajske je še vedno znatna, saj se je njen BDP leta 2018 povečal za 6,6 %, medtem ko je bila rast BDP EU istega leta 2,0 %⁶. V zadnjem desetletju je bil poudarek strategije *Going Global* preusmerjen v gospodarstvo, ki je bolj osredotočeno na proizvodnjo proizvodov z visoko dodano vrednostjo, vključno s širitvijo infrastrukture za izboljšanje trgovine na regionalni in mednarodni ravni.

⁶ Svetovna banka, *GDP growth (annual %)*, kazalniki svetovnega razvoja, Skupina svetovne banke.

Slika 3 – Letna rast BDP v obdobju od leta 2001 do leta 2018 (v odstotkih)

Vir: Svetovna banka, *GDP growth (annual %)*, kazalniki svetovnega razvoja, Skupina svetovne banke

10 Za nadaljnji razvoj konkurenčnosti Kitajske na svetovni ravni sta bili oblikovani dve glavni strategiji: strategija za povezljivost *En pas, ena pot* iz leta 2013 in industrijska strategija *Made in China 2025* iz leta 2015. Sodišče ti pobudi opredeljuje kot **državno vodeno kitajsko naložbeno strategijo**, s katero se podpirajo in finančno spodbujajo kitajska podjetja v državni rasti in zasebna podjetja, in sicer z namenom, da bi vlagala v strateške sektorje v tujini.

11 Kitajska se je v zadnjem desetletju intenzivneje ukvarjala s področjem povezljivosti, in sicer s pobudo *En pas, ena pot*, ki je **dolgoročna krovna strategija**, sestavljena iz več naložbenih projektov, ki so osredotočeni v glavnem na izgradnjo prometne in energetske infrastrukture, izboljšanje trgovine in razvoj digitalnih omrežij. Naložbe v digitalno gospodarstvo in razvoj na podlagi inovacij sta prednostni področji pobude *En pas, ena pot*⁷.

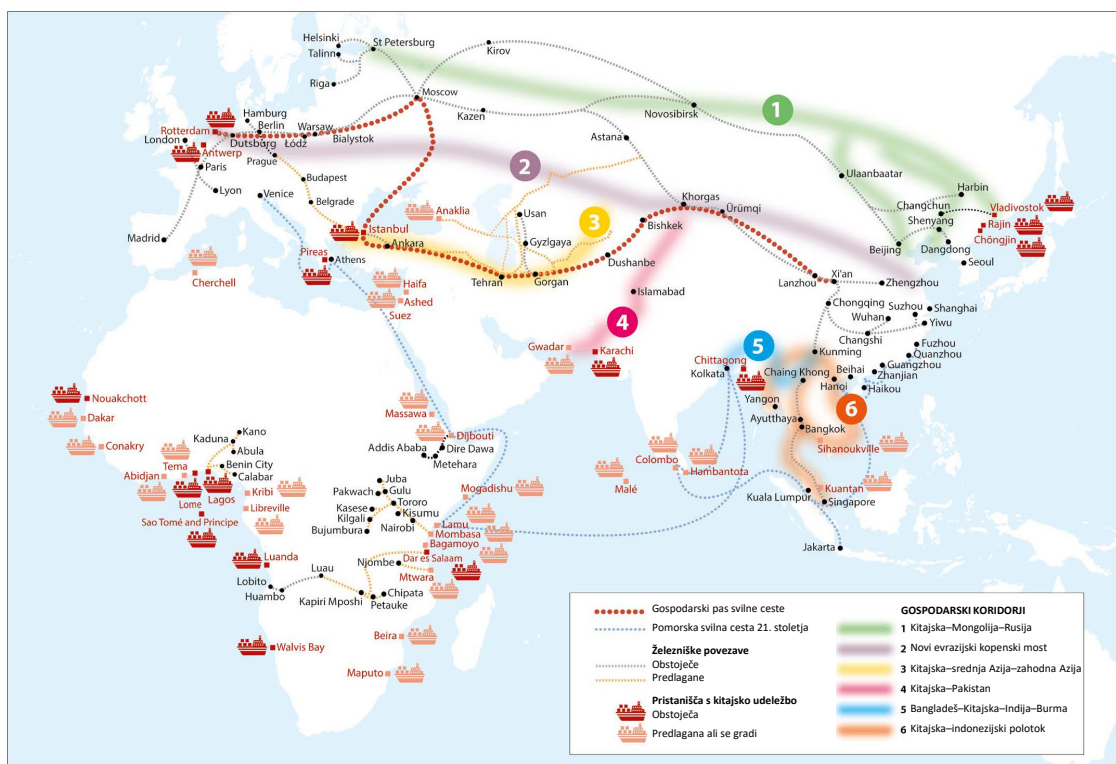
⁷ Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders' Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (BRF), *The Second Belt and Road Forum for International Cooperation*, 28 april 2019; Eder, Arcesati, Mardell, *Networking the Belt and Road – The future is digital*, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 28 avgust 2019.

12 Kitajska je pobudo En pas, ena pot, kot je znana danes, začela izvajati leta 2013 kot ***Silk Road Economic Belt*** (gospodarski pas svilne ceste) in ***Maritime Silk Road*** (pomorsko svilno cesto), da bi spodbudila gospodarsko rast. Na [sliki 4](#) so prikazana geografska območja, ki jih pobuda En pas, ena pot zajema v okviru gospodarskih koridorjev – posebnih geografskih območij v državah, vključenih v pobudo En pas, ena pot. Pri njej sodeluje več kot 64 gospodarstev, kar predstavlja več kot tretjino svetovnega BDP in več kot polovico svetovnega prebivalstva⁸. V zadnjih letih je pobuda En pas, ena pot postala še pomembnejša, zato je bila leta 2017 vključena v ustavo Komunistične partije Kitajske, projektom pobude En pas, ena pot pa je bil zagotovljen stalen pritok finančnih sredstev⁹.

⁸ Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape, OECD Business and Finance Outlook 2018*, OECD Publishing, Pariz, 2018, str. 9.

⁹ Eder, T., *Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand*, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 7. junij 2018.

Slika 4 – Pobuda En pas, ena pot: šest gospodarskih koridorjev

Opomba: V pobudo En pas, ena pot je bila vključena tudi Latinska Amerika¹⁰.

Vir: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape*, OECD Business and Finance Outlook 2018, OECD Publishing, Pariz, 2018, str. 11

13 V okviru 1 je naveden primer kitajske naložbe v infrastrukturo enega od šestih gospodarskih koridorjev.

¹⁰ Teufel Dreyer, J., *The Belt, the Road, and Latin America*, Foreign Policy Research Institute, junij 2019.

Okvir 1

Primer kitajske naložbe v infrastrukturo vzdolž koridorja novega evrazijskega celinskega mostu

305 kilometrov dolga **cesta med Korgasom in Almatyjem** vzdolž koridorja novega evrazijskega celinskega mostu je bila leta 2018 razširjena iz dvopasovne v štiripasovno avtocesto. Cesta povezuje Korgas, obmejno mesto na Kitajskem, z mestom Almaty v Kazahstanu, ki je eno večjih gospodarskih središč v Srednji Aziji. S to cesto se je čas potovanja med mestoma skrajšal za 40 %, stroški prevoza na prevoženi kilometer vozila pa so se z 0,26 USD zmanjšali na 0,24 USD¹¹.

14 Po ocenah naj bi kitajske naložbe v okviru pobude En pas, ena pot od začetka njenega izvajanja leta 2013 do predvidenega zaključka leta 2049 **znašale od 1 do 8 bilijonov USD**¹². **Ta širok razpon odraža omejene razpoložljive podatke o velikosti in obsegu pobude.** V *Prilogi II* je pregled opredelitve, ciljev, naložb in financiranja pobude En pas, ena pot.

15 Kar zadeva kitajske naložbe v EU, teh projektov ni vedno mogoče povezati s pobudo En pas, ena pot. **Javno dostopnega seznama uradnih projektov v okviru pobude En pas, ena pot ni.** Prav tako ni podatkov o prispevkih držav članic finančnim institucijam, vključenim v to pobudo, kot sta Azijska razvojna banka in Azijska banka za investicije v infrastrukturo. Pobudo En pas, ena pot v glavnem financirajo kitajska podjetja v državni lasti, vključno z državnima bankama, ki izvajata državno politiko, in poslovnimi bankami (glej *sliko 12 v Prilogi II*), ki prejemajo kitajsko javno financiranje. Če bi take subvencije izplačevale države članice, bi se to v skladu s predpisi EU štelo za državno pomoč. Zaradi te različne obravnave lahko na notranjem trgu EU pride do izkrivljanja konkurence, težko pa je tudi doseči **enake konkurenčne pogoje za Kitajsko in EU**¹³. Službe Komisije in ESZD so poudarile, da je bila junija 2020, ko je bilo revizijsko delo Sodišča že zaključeno, objavljena bela knjiga o tujih subvencijah na enotnem trgu,

¹¹ *Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors*, Skupina Svetovne banke, junij 2019, str. 50 in 51.

¹² Hillman, J., *How Big is China's Belt and Road?*, Center for Strategic and International Studies, april 2018.

¹³ Gospodarska zbornica Evropske unije na Kitajskem, *The Road Less Travelled: European Involvement in China's Belt and Road Initiative*, 2020, str. 2.

v kateri se je to vprašanje¹⁴ delno obravnavalo. Poleg tega pri izvajanju teh projektov obstaja tveganje nezadostnega upoštevanja okoljskih in socialnih standardov ter standardov upravljanja¹⁵. **Pobuda En pas, ena pot je kompleksna pobuda, ki se nenehno razvija, zato je za oblikovalce politik EU gibljiv cilj.**

16 Leta 2015 je bila kot desetletna politika uvedena industrijska strategija *Made in China 2025*, ki je pomenila prehod na gospodarstvo z večjim poudarkom na sektorjih z visoko dodano vrednostjo, domači potrošnji in izvozu, kar je pokazalo, da želi Kitajska postati svetovna tehnološka velesila. Vrednost te strategije je zaradi uporabe različnih finančnih orodij težko določiti, vendar po poročanju inštituta Mercator Institute for China Studies skupna vrednost več kot 1 800 vladnih industrijskih investicijskih skladov, povezanih s to strategijo, znaša približno 3 bilijone CNY (390 milijard EUR)¹⁶.

Pregled kitajskih naložb v EU

17 Zaradi le delne razpoložljivosti javnih informacij (glej odstavka **15** in **16**) ni mogoče dati točne celovite slike kitajskih naložb v EU, povezanih s kitajsko državno vodeno naložbeno strategijo (tj. En pas, ena pot ter *Made in China 2025*). Sodišče je zato za pripravo analize na visoki ravni uporabilo podatke o vseh kitajskih tujih naložbah v EU. Pregledalo je vse **neposredne tuje naložbe** (glej **okvir 2**) Kitajske (vključno s Hongkongom) v EU v zadnjih letih.

¹⁴ Evropska komisija, Bela knjiga o zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev glede tujih subvencij, Bruselj, 17. junij 2020, COM(2020) 253 final.

¹⁵ *Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors*, Skupina Svetovne banke, str. 111 in 112.

¹⁶ Zenglein, M. J., in Holzmann, A., *Evolving Made In China 2025: China's industrial policy in the quest for global tech leadership*, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 4. julij 2019, str. 12.

Okvir 2

Neposredne tuje naložbe

Neposredne tuje naložbe je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj opredelila kot kategorijo naložb, ki odražajo trajni interes podjetja s sedežem v enem gospodarstvu v podjetju s sedežem v gospodarstvu, v katerem neposredni vlagatelj nima rezidentstva.

Dokaz za tako razmerje je, da ima vlagatelj, ki je rezident enega gospodarstva, posredno ali neposredno v lasti 10 % glasovalnih pravic ali več v podjetju, ki ima sedež v drugem gospodarstvu.

Stanje neposrednih tujih naložb je vrednost naložb ob koncu leta in pomeni kopičenje neto neposrednih tujih naložb, pridobljenih v prejšnjih letih, s transakcijami (tokovi) neposrednih tujih naložb pa se meri vrednost naložbenih transakcij v tem letu.

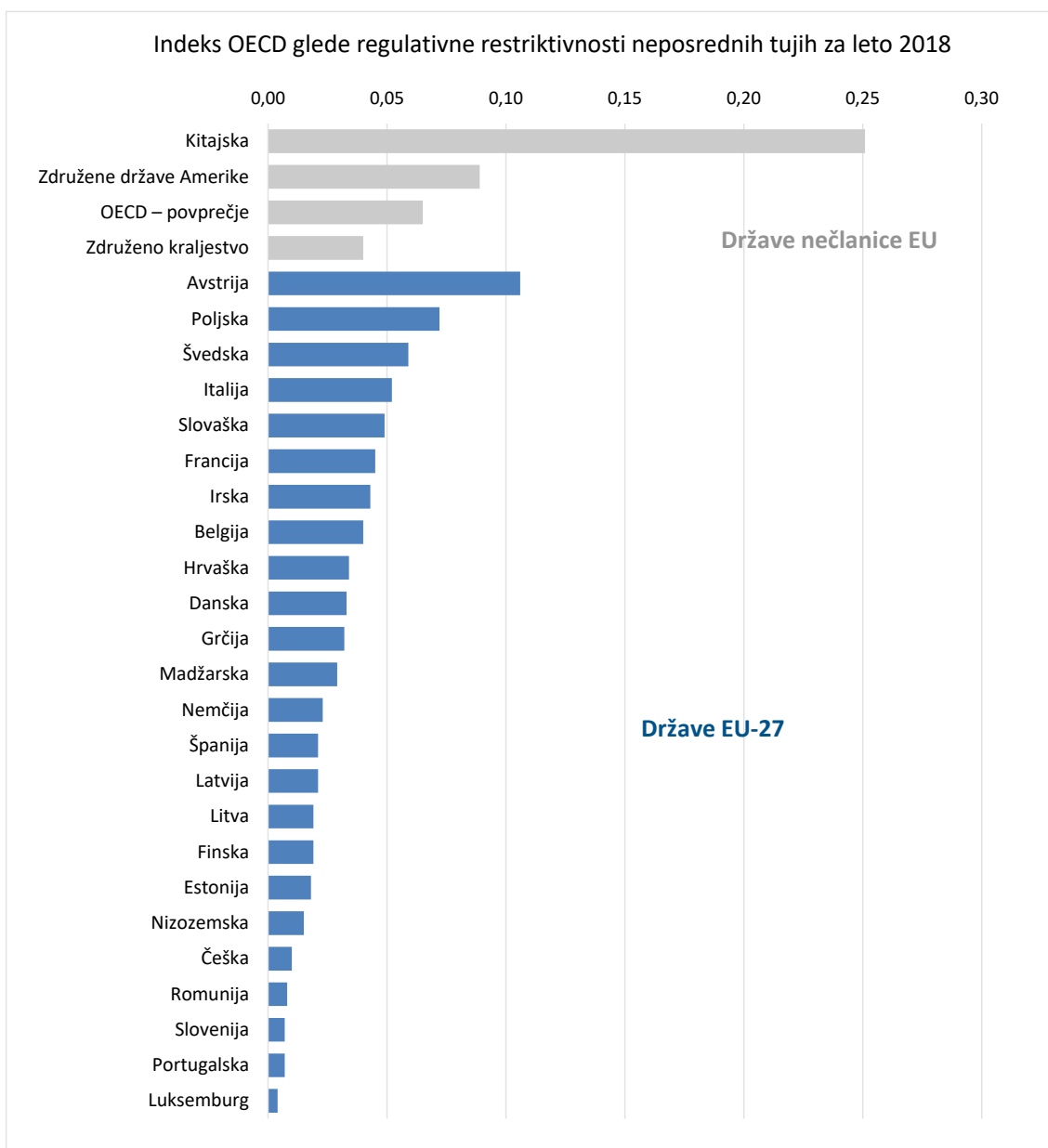
Omejitve za tuje naložbe v EU

18 Z indeksom OECD glede regulativne restriktivnosti za neposredne tuje naložbe (*FDI Regulatory Restrictiveness Index*) se merijo zakonske omejitve za neposredne tuje naložbe v več državah, tudi v vseh državah OECD in državah skupine G20. Indeks zajema štiri glavne vrste omejitev za neposredne tuje naložbe: omejitev tujega lastniškega kapitala, mehanizme pregleda in odobritve, omejitve glede zaposlovanja tujcev kot ključnih zaposlenih in omejitve poslovanja (tj. omejitve glede ustanavljanja podružnic in vračanja kapitala v domovino ali glede lastništva zemljišč).

19 Na *sliki 5* je prikazano, kako omejevalne so države članice EU in druge izbrane države (vključno s Kitajsko) do tujih naložb. Čeprav v EU obstajajo različne stopnje omejevanja, ima EU na splošno zelo odprto ureditev naložb in malo omejitev v primerjavi z drugimi deli sveta. EU na tuje naložbe namreč gleda pozitivno kot vir rasti in delovnih mest, saj podjetja EU povezujejo z globalnimi vrednostnimi verigami. EU je vodilni ciljni trg na svetu za neposredne tuje naložbe. Leta 2017 je predstavljala več kot tretjino (35 %) vhodnih naložb po svetu¹⁷.

¹⁷ Eurostat, *World direct investment patterns*, julij 2018.

Slika 5 – Indeks OECD o regulativni restriktivnosti za leto 2018

Opomba: Vrednost indeksa 0 pomeni, da država dovoljuje neposredne tuje naložbe. Vrednost 1 pomeni, da država ne dovoljuje neposrednih tujih naložb. Višja kot je vrednost med 0 in 1, bolj zaprta je država za neposredne tuje naložbe.

Vir: OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year, OECD. Stat

20 Kitajska je v primerjavi z EU manj odprta za naložbe. Kitajska ureditev za tuje naložbe, vključno s t. i. **negativnimi seznammi**, omejuje dostop tujih vlagateljev do kitajskega trga v več sektorjih, tudi v nekaterih sektorjih, ki so v strategiji *Made in*

China 2025 opredeljeni kot ključni tehnološki sektorji¹⁸. Po poročanju Skupnega raziskovalnega središča Komisije so evropska podjetja v nekaterih sektorjih prisiljena, da s kitajskimi podjetji sodelujejo v skupnih podjetjih, in v prenos tehnologije. Kar zadeva pogoje po vstopu, so evropska podjetja zaradi kitajskega pravnega okvira in neenakega dostopa do kitajskega trga ter vladnega financiranja v slabšem položaju od kitajskih¹⁹. **Tabela 1** vsebuje pregled sektorskih omejitev za tuje naložbe na Kitajskem v primerjavi z EU.

Tabela 1 – Sektorske omejitve za tuje naložbe na Kitajskem v primerjavi z EU

Sektorji	Kitajska ureditev naložb za vlagatelje iz EU	Ureditev naložb EU za kitajske vlagatelje
<i>Iskanje in izkoriščanje nafte in zemeljskega plina</i>	<i>Le skupna podjetja</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Tiskanje publikacij</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Proizvodnja avtomobilov</i>	<i>Največ 50 %</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Popravilo, načrtovanje in izdelava ladij</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Načrtovanje in izdelava zrakoplovov</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Satelitska televizijska radiodifuzija</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Jedrske elektrarne</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Gradnja in upravljanje energetske omrežij</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Gradnja in upravljanje železniškega omrežja</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>
<i>Gradnja in upravljanje civilnih letališč</i>	<i>Le manjšinsko</i>	<i>Brez omejitev</i>

¹⁸ Gospodarska zbornica Evropske unije na Kitajskem, *European Business in China Position Paper 2019/2020, Investment Working Group Position Paper*, 29. september 2019, str. 99.

¹⁹ Preziosi, N., in drugi, (ur.); Dias in drugi, *China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse*, Skupno raziskovalno središče, Urad za publikacije, Luxembourg, 2020.

Sektorji	Kitajska ureditev naložb za vlagatelje iz EU	Ureditev naložb EU za kitajske vlagatelje
Telekomunikacijska podjetja	Le manjšinsko	Brez omejitev
Banke	Največ 20 %	Brez omejitev
Zavarovalnice	Največ 50 %	Brez omejitev

Vir: na podlagi Holslag, J., *The Silk Road Trap*, Medford, Polity Press, 2019 (ker se kitajske omejitve za tuje naložbe redno posodablajo, se lahko ob vsaki taki posodobitvi spremenijo tudi informacije, navedene v tej tabeli)

Obseg naložb iz Kitajske v EU

21 EU naložbe iz držav nečlanic EU (tudi Kitajske) spremlja prek različnih virov. Njeni glavni viri so **uradne statistike**, ki jih pripravlja statistični urad Komisije (Eurostat), ter podatki o naložbah iz zasebnih virov, ki jih zbirata Generalni direktorat Komisije za trgovino in Skupno raziskovalno središče (npr. **podatkovna zbirka Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu**). GD za trgovino uporablja tudi podatke iz podatkovne zbirke *EU-China Investment Monitor* skupine Rhodium Group.

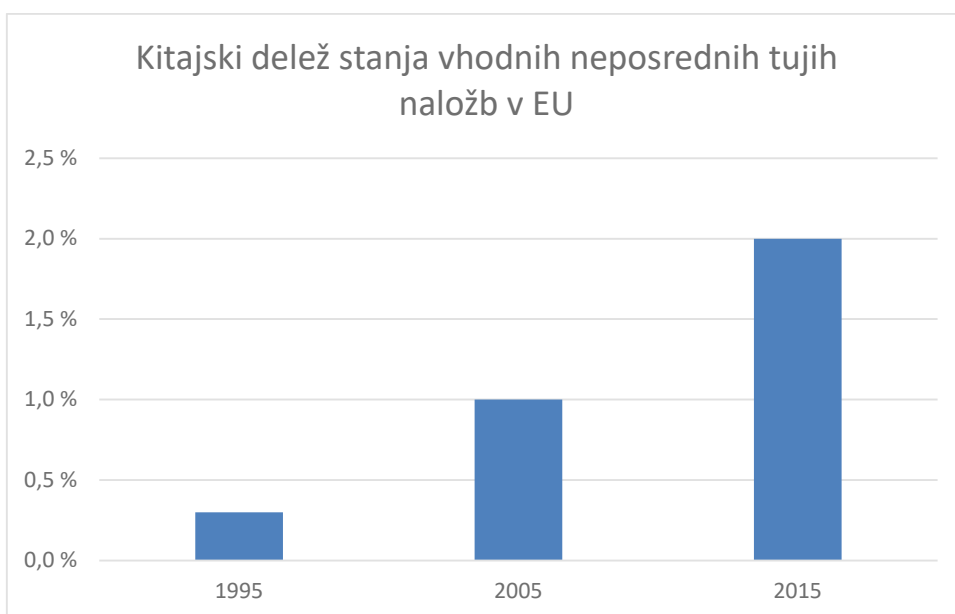
22 Eurostat objavlja podatke o stanju neposrednih tujih naložb in njihovih tokovih v države članice EU in iz njih. Podatki temeljijo na navedbah držav članic in statističnih uradov iz držav nečlanic EU²⁰. Ti statistični podatki o neposrednih tujih naložbah **niso aktualni**, saj so objavljeni 12 do 24 mesecev po koncu zadevnega leta. Poleg tega so **razdrobljeni in nepopolni**, zato je težko pridobiti pregled. Razkrivajo na primer le **izvor** (rezidentstvo) **neposrednega vlagatelja**, ne zajemajo pa daljših naložbenih verig, kot so naložbe, ki se usmerjajo prek subjekta za posebne namene v drugi državi (npr. za davčne namene). Pregled omejitev v zvezi s področjem, ki ga statistični podatki o neposrednih tujih naložbah pokrivajo, je v *Prilogi III*. Poleg tega obstajajo težave v zvezi z **metodologijo**, ki jo kitajsko ministrstvo za trgovino uporablja za zbiranje objavljenih statističnih podatkov o naložbah²¹.

²⁰ Eurostat, zbirka podatkov, Evropska komisija, 2020.

²¹ Freeman, D., *China's Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change*, *EU-China Observer*, 2015.

23 Glede na pregled statističnih podatkov Eurostata, ki ga je opravilo Sodišče, so se kitajske naložbe v EU povečale, vendar ostajajo razmeroma majhne. Leta 1995 je bilo le 0,3 % neposrednih tujih naložb v EU v rokah kitajskih vlagateljev. Na [sliki 6](#) je prikazano, kako se je kitajski delež skupnih neposrednih tujih naložb v EU povečal v letih 1995, 2005 in 2015. **Ob koncu leta 2018 se je ta delež povečal na 3 %²², kar pomeni, da je vrednost kitajskih neposrednih tujih naložb (stanje) v EU znašala 202 milijardi EUR.** Finančna središča z ugodnim davčnim okoljem lahko pritegnejo visoke stopnje neposrednih tujih naložb²³. Luksemburg je tako z 82,5 milijarde EUR **največji prejemnik naložb iz Kitajske v EU**, sledi pa mu Nizozemska. Pregled kitajskih neposrednih tujih naložb v EU je v [Prilogi IV](#).

Slika 6 – Povečanje skupnega deleža kitajskih neposrednih tujih naložb (stanje) v EU v letih 1995, 2005 in 2015

Vir: Evropska komisija, delovni dokument služb Komisije z naslovom *Commission Staff Working Document Accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for screening of foreign direct investments into the European Union*, SWD(2017) 297 final – 2017/0224(COD), Bruselj, 13. september 2017

²² Eurostat, stanje neposrednih tujih naložb ob koncu leta 2018, marec 2020.

²³ *The Rise of Phantom Investments*, Mednarodni denarni sklad, september 2019.

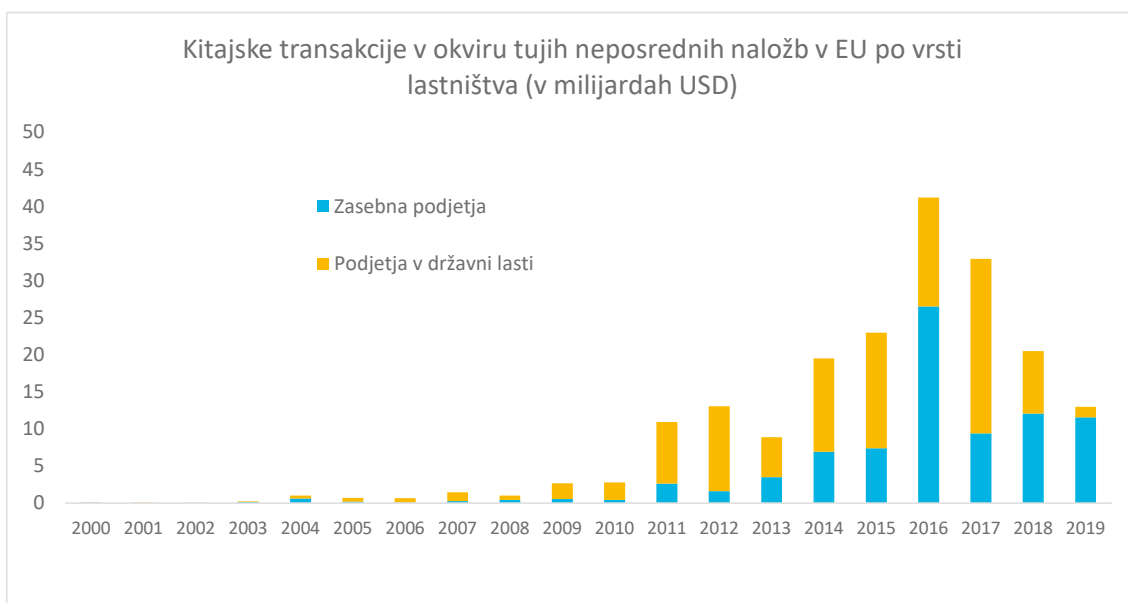
24 Zaradi omejitev uradnih statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah je Komisija (Generalni direktorat za trgovino) z uporabo **podatkov na ravni podjetij** (npr. bilanc stanja posameznih podjetij), ki temeljijo na virih, kot sta podatkovni zbirki Orbis in Zephyr, oblikovala novo podatkovno zbirko Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu, ki ni javna²⁴. Ta podatkovna zbirka zajema tujo udeležbo nad 50 % v kapitalu podjetij, ki ne kotirajo na borzi, in udeležbo največjih delničarjev v podjetjih, ki kotirajo na borzi. Na podlagi tega se lahko ugotovi končni lastnik naložb in zagotovi podrobnejša razčlenitev sektorjev kot na podlagi statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah. Podobno kot statistični podatki o neposrednih tujih naložbah tudi ta podatkovna zbirka ni popolna, saj ne vključuje malih podjetij, ki jim ni treba objavljati bilanc stanja, prav tako pa praviloma ni zajet finančni zakup.

25 Skupni znesek sredstev pod nadzorom kitajskih vlagateljev, vključno z neposrednimi tujimi naložbami, je glede na **podatkovno zbirko Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu** ob koncu leta 2017 znašal 2 114 milijard EUR. To je 0,89 % vrednosti vseh podjetij v EU in 0,18 % skupnega števila podjetij v EU. Glede na podatkovno zbirko o tujem lastništvu je največji prejemnik kitajskih naložb Združeno kraljestvo, kjer vrednost teh sredstev skupaj znaša 1 772 milijard EUR. Pregled nad tujimi udeležbami v podjetjih v EU, s katerimi upravljajo kitajski vlagatelji, je v *Prilogi V*.

26 Na *sliki 7* je prikazan razvoj kitajskih transakcij v okviru neposrednih tujih naložb (tokov) skozi čas in zlasti **pomembnost naložb podjetij v državni lasti** v primerjavi z naložbami zasebnih podjetij. Velik sektor v državni lasti je ena od značilnosti kitajskega gospodarstva.

²⁴ Delovni dokument služb Komisije, SWD(2019) 108 final.

Slika 7 – Kitajske neposredne tuje naložbe v EU v obdobju 2000–2019

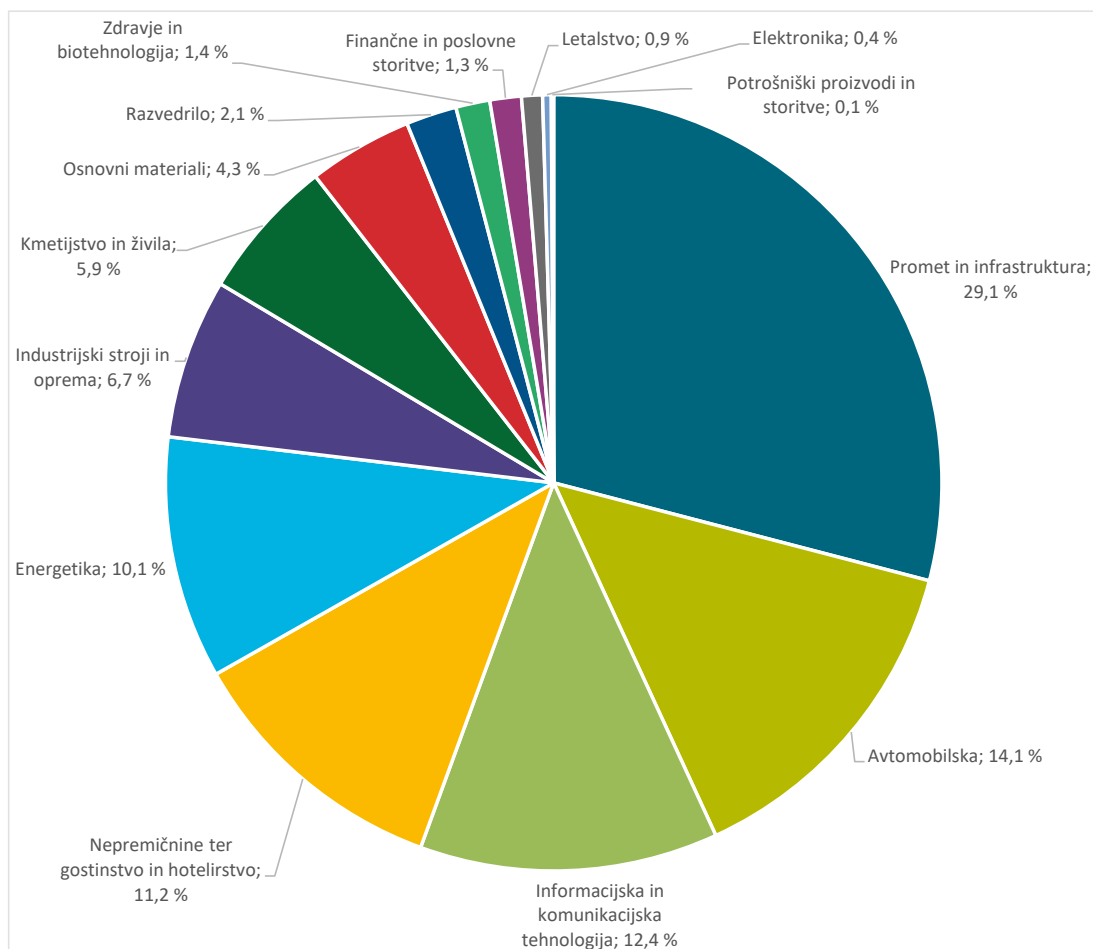
Vir: Rhodium Group, 2020

Sektorji naložb

27 Sektorji kitajskih neposrednih tujih naložb v obdobju 2000–2019 vključujejo **strateško pomembna področja**²⁵, kot so **promet in infrastruktura** (29,1 %), **informacijska in komunikacijska tehnologija** (12,4 %), **energetika** (10,1 %), **avtomobilska industrija** (14,1 %) ter **nepremičnine, gostinstvo in hotelirstvo** (11,2 %). Na **sliki 8** so prikazani ciljni sektorji za kitajske neposredne tuje naložbe od leta 2000.

²⁵ Strateški sektorji in sredstva, kot so navedeni v dokumentu Evropske komisije z naslovom Spodbujanje neposrednih tujih investicij in zaščita bistvenih interesov, Bruselj, 13. september 2017, COM(2017) 494 final.

Slika 8 – Kitajske transakcije v okviru neposrednih tujih naložb v EU, ki so jih izvajali kitajski vlagatelji v državni lasti, v obdobju 2000–2019 (po sektorjih)

Vir: Rhodium Group, 2020

28 Nekaj primerov pomembnih prevzemov, ki so jih v EU izvedli kitajski vlagatelji:

- leta 2012: Energias de Portugal za 3,5 milijarde USD, podjetje za dobavo električne energije, Portugalska,
- leta 2014: CDP Reti za 2,8 milijarde USD, holding, javne storitve, Italija,
- leta 2015: Pirelli za 7,7 milijarde USD, avtomobilska oprema in sestavni deli, Italija,
- leta 2017: Logisor za 14 milijard USD, prevozne storitve in logistika, Združeno kraljestvo²⁶.

²⁶ Rhodium Group, *Cross Border Monitor (CBM): People's Republic of China < > European Union Direct Investment, 1Q 2019 Update; Public Version*, New York, 2019.

4. Tveganja in priložnosti za EU

29 Službe Komisije in ESZD pri snovanju, pripravi in izvajanju dokumentov politik, v katerih se obravnavajo odnosi med EU in Kitajsko ter zlasti izzivi, povezani z naložbeno strategijo Kitajske, opredelijo in ocenijo zadevna tveganja in priložnosti. Po navedbah teh služb to stalno ocenjevanje temelji na informacijah iz različnih virov, tudi na informacijah drugih služb in držav članic EU, tretjih držav in strokovnjakov, ki se ukvarjajo z različnimi področji. Vendar Sodišče ni odkrilo **formalizirane celovite analize tveganj in priložnosti za EU**, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske.

30 V okviru pregleda je zato na podlagi javno dostopnih informacij in posvetovanj s strokovnjaki pripravilo lasten seznam tveganj in priložnosti, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske. Uporabilo je mednarodni okvir za obvladovanje tveganja²⁷ ter se osredotočilo na **tveganja in priložnosti, ki jih je razvrstilo glede na vrsto**, kot je navedeno spodaj. Za podrobnejši opis teh tveganj/priložnosti in njihovih virov glej **Prilogo VI**. Čeprav vsa ta tveganja in priložnosti veljajo za Kitajsko, lahko veljajo tudi za odnose EU z drugimi državami. Nekatera tveganja in priložnosti lahko neposredno vplivajo na EU, drugi pa lahko vplivajo na politike EU v tretjih državah.

31 V **tabeli 2** je pregled tveganj, ki ga je pripravilo Sodišče. Več kot polovica **tveganj** je političnih ali gospodarskih. Poleg teh obstajajo tudi socialna, tehnološka, pravna in okoljska tveganja. Seznam 18 tveganj, navedenih v tem pregledu, ni izčrpen, poleg tega pa ta tveganja nimajo enake teže, saj so nekatera večja grožnja za EU kot druga. Primeri tveganj so v **okviru 3**.

²⁷ *Integrating with Strategy and Performance, Enterprise Risk Management*, Odbor sponzorskih organizacij Treadwayeve komisije (COSO), junij 2017.

Tabela 2 – Tveganja za EU, povezana z naložbeno strategijo Kitajske

Vrsta	#	Pregled tveganj
Politična	T.1	Kitajske naložbe v občutljiva/strateška sredstva v Evropi lahko vplivajo na varnost/javni red.
	T.2	Ker so posamezne države članice sklenile memorandume o soglasju glede sodelovanja pri pobudi En pas, ena pot, bi bila lahko ogrožena enotnost EU.
	T.3	S projekti pobude En pas, ena pot se lahko oslabi udeležba držav članic v lastništvu strateške nacionalne infrastrukture, kar ima lahko geopolitične posledice.
	T.4	S kitajskimi naložbami se širi infrastruktura za čezmejno povezljivost, ki se izkorišča za nadnacionalni organizirani kriminal/nedovoljeno trgovino.
Gospodarska	T.5	Nevzajemnost v odnosih med EU in Kitajsko zaradi nepravilne ekonomske prednosti za kitajska podjetja.
	T.6	Pomanjkljivo usklajevanje med infrastrukturnimi programi EU in Kitajske, zaradi katerega lahko pride do vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali naložbenih projektov, ki so si konkurenčni ali se prekrivajo(*).
	T.7	Kitajska podjetja v državni lasti financirajo neobvladljive dolgove v EU in tretjih državah, kar vodi v neizpolnitev obveznosti in izgubo strateškega zavarovanja.
	T.8	Prisilni prenos tehnologije na Kitajsko ogroža dolgoročno konkurenčnost EU.
	T.9	EU iz Kitajske uvaža blago, katerega cena je nižja od stroškov proizvodnje.
	T.10	Na gospodarstvo EU vplivajo negativni šoki, ki prizadenejo dobavne verige EU z glavnimi kitajskimi dobavitelji.
Socialna	T.11	Kitajska podjetja, ki izvajajo tuje naložbe, ne spoštujejo delovnih/socialnih pravic delavcev.
Tehnološka	T.12	Pobuda En pas, ena pot ni dovolj skladna s pravili EU o varnosti podatkov, zato je EU ranljiva za kibernetске napade.
	T.13	Kitajska prometna infrastruktura ne izpolnjuje standardov EU/mednarodnih standardov, kar vodi v izgubo pozitivnih učinkov.
Pravna	T.14	Kitajske naložbe niso skladne s finančnimi predpisi EU, npr. s tistimi o pranju denarja.
	T.15	Infrastrukturni projekti v EU se nepravilno dodeljujejo kitajskim ponudnikom, ki oddajajo umetno nizke ponudbe.
	T.16	Na izračun lastnih sredstev EU vplivajo goljufije pri carinskih dajatvah in DDV za kitajski uvoz.
Okoljska	T.17	Kitajska podjetja ne izpolnjujejo standardov EU/mednarodnih standardov na področju okolja ali upravljanja, katerih cilj je krepitev trajnosti.
	T.18	Na javno zdravje vpliva povečana medsebojna povezanost v globaliziranem svetu (vključno s kitajskimi prometnimi potmi, ki potekajo skozi območja pobude En pas, ena pot), s čimer se pospešuje širjenje bolezni.

Opomba(*): Službe Komisije in ESZD menijo, da to tveganje glede na politično realnost ni relevantno ter da je vprašanje usklajevanja infrastrukture v nasprotju s sedanjo politiko EU.

Vir: Evropsko računsko sodišče

Okvir 3

Primeri tveganj za EU, povezanih s kitajsko naložbeno strategijo

Čezmerna zadolženost v tretjih državah in izguba strateškega zavarovanja

Kitajska pri posojanju sredstev za izvajanje pobude En pas, ena pot ne upošteva dolgoročne vzdržnosti projektov v zadostni meri in ne namenja ustrezne pozornosti fiskalnemu stanju posojilojemalcev. To je prispevalo k **čezmerni zadolženosti** v tretjih državah, kot so Pakistan, Tadžikistan, Kirgizistan, Šrilanka, Maldivi in država kandidatka za članstvo v EU Črna gora²⁸. To tveganje bi se v EU lahko uresničilo, če se bo takšno financiranje projektov v okviru pobude En pas, ena pot izvajalo v državah članicah.

V zvezi s tveganjem **T.7** obstajajo primeri, v katerih se je infrastruktura strateškega nacionalnega namena uporabila kot zavarovanje. Mednarodno pristanišče Hambantota v Šrilanki je nacionalnega in strateškega pomena. Leta 2017 vlada Šrilanke ni mogla več odplačevati kitajskega posojila, zato je bilo pristanišče ob plačilu 1,12 milijarde USD dano v 99-letni zakup podjetju China Merchants Port Holdings²⁹.

Prenosi intelektualne lastnine in tehnologije

Veliko tveganj, navedenih v **tabeli 2** zgoraj, bi v primeru uresničitve negativno vplivala na cilj zagotavljanja vzajemnosti in enakih konkurenčnih pogojev v odnosih med EU in Kitajsko. Pri tveganju **T.8** je omenjen prenos tehnologije iz evropskih podjetij na kitajske subjekte. Po podatkih iz raziskave o poslovnem optimizmu (*Business Confidence Survey*) iz leta 2019, ki jo je objavila gospodarska zbornica Evropske unije na Kitajskem, se je 20 % anketiranih čutilo prisiljenih k prenosu tehnologije, da bi ohranili dostop do kitajskega trga, kar kaže na pomanjkanje vzajemnosti v odnosu med EU in Kitajsko³⁰.

Okoljski standardi in podnebne spremembe

T.17 se osredotoča na tveganje, da kitajska podjetja ne spoštujejo okoljskih

²⁸ Hurley, J., Morris, S., in Portelance, G., *Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective*, CGD Policy Paper 121, Center for Global Development, marec 2018.

²⁹ Ferchen, M. & Perera, A., *Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street*, Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy, julij 2019; Panda, A., *Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease*, *The Diplomat*, december 2017.

³⁰ Gospodarska zbornica Evropske unije na Kitajskem, *Business Confidence Survey 2019*.

standardov EU. Evropski zeleni dogovor³¹ je glavna prioriteta Evropske komisije. Eden od njegovih ciljev je doseči neto ničelne emisije toplogrednih plinov do leta 2050. V okviru pobude En pas, ena pot se še naprej podpirajo energetski projekti, pri katerih se uporablja premog, kljub napovedi na drugem forumu pobude En pas, ena pot za mednarodno sodelovanje (*Second Belt and Road Forum for International Cooperation*) leta 2019, da si bo Kitajska v okviru pobude prizadevala za odprto, zeleno in čisto sodelovanje³². Primer takega projekta, financiranega s kitajskimi posojili, je načrtovan v Bosni in Hercegovini³³, potencialni državi kandidatki za članstvo v EU.

Javno zdravje

V nedavni pandemiji COVID-19 se je pokazalo tveganje za javno zdravje, ki je posledica medsebojne povezanosti globaliziranega sveta. To tveganje vpliva na veliko držav po svetu. Študije so pokazale, da lahko patogeni zdaj potujejo dlje, hitreje in v večjem obsegu kot prej³⁴. Pri **T.18** je poudarjeno, da bi lahko nove prometne poti, ki potekajo skozi območja pobude En pas, ena pot, pomenile tveganje za javno zdravje v EU in njenem sosledstvu, če se ne bodo zagotovili ustrezni pregledi in sanitarni previdnosti ukrepi, saj je Kitajska danes vodilni ponudnik prometne infrastrukture na svetu.

32 V *tabeli 3* je pregled priložnosti, ki ga je pripravilo Sodišče. Vse navedene **priložnosti** so politične in gospodarske. Primeri so navedeni v *okviru 4*.

³¹ Evropski zeleni dogovor, COM/2019/640 final.

³² Govor slavnostnega govornika njegove ekscelence Ši Džinpinga, predsednika Ljudske republike Kitajske, na otvoritveni slovesnosti drugega foruma pobude En pas, ena pot za mednarodno sodelovanje (*Second Belt and Road Forum for International Cooperation*), ministrstvo za zunanje zadeve Ljudske republike Kitajske, Peking, 26. april 2019.

³³ Mardell, J., *China's Belt and Road Partners Aren't Fools*, *Foreign Policy*, maj 2019.

³⁴ Tatem, A. J., Rogers, D. J., Hay, S. I., *Global Transport Networks and Infectious Disease Spread*, *Advances in Parasitology*, *Elsevier Public Health Emergency Collection*, zvezek 62, 2006.

Tabela 3 – Priložnosti za EU, povezane z naložbeno strategijo Kitajske

Vrsta	#	Pregled priložnosti
Politične	P.1	V okviru kitajskih naložb v EU se lahko s tesnejšim dvostranskim odnosom spodbujajo skupni interesi.
	P.2	Kitajske naložbe prispevajo k miru in varnosti v sosedstvu EU/državam v razvoju.
Gospodarske	P.3	S sodelovanjem med EU in Kitajsko se povečujejo mednarodne posojilne zmogljivosti, s čimer se spodbuja gospodarska rast.
	P.4	S kitajskimi naložbami v sosedstvo EU/države v razvoju se izboljšuje doseganje ciljev EU in spodbuja gospodarska rast.
	P.5	Vrednost eura raste, ker se kitajske devizne rezerve pretvarjajo za pridobitev sredstev, denominiranih v eurih.
	P.6	S pobudo En pas, ena pot se zaradi izboljšanja povezljivosti in zmanjšanja trgovinskih stroškov krepi trgovanje v EU in drugih državah.
	P.7	S pobudo En pas, ena pot se nadalje razvija (komercialni) železniški prevoz kot alternativa tako pomorskemu kot tudi zračnemu prevozu v EU.
	P.8	S pobudo En pas, ena pot se izravnava tovorni tokovi v EU oziroma iz nje.
	P.9	V okviru pobude En pas, ena pot se spodbuja racionalizacija carinskih ureditev za izboljšanje povezljivosti.
	P.10	Podjetja EU lahko gradijo prometno infrastrukturo v Srednji Aziji, kar lahko vodi v izmenjavo znanj in spretnosti med EU in Kitajsko.
	P.11	Izpostavljenost EU najnovejšim tehnologijam je priložnost za spodbujanje standardov in zmogljivosti EU na področju digitalizacije.
	P.12	EU razpršuje tveganja v zvezi z lastništvom tujih naložb in tako zmanjšuje morebitno odvisnost od posameznih držav.
	P.13	Sodelovanje in izmenjave s Kitajsko koristijo sektorjem EU, kot so visokošolsko izobraževanje, raziskave, ustvarjalne/kulturne panoge.

Vir: Evropsko računsko sodišče

Okvir 4

Primeri priložnosti za EU, povezane s kitajsko naložbeno strategijo

Izboljšana povezljivost in tovorni tokovi

COSCO Shipping Corporation Ltd (v nadaljnjem besedilu: COSCO), kitajsko podjetje v državni lasti, ima deleže v terminalih evropskih pristanišč, kot so pristanišča v Valencii, Rotterdamu, Antwerpnu in Piraeusu.

Sodišče kot primer navaja **pristanišče v Piraeusu**:

- COSCO Shipping Group je od avgusta 2016 večinski lastnik podjetja Piraeus Port Authority, ki upravlja terminal I,
- COSCO Pacific v okviru 35-letne koncesije, podpisane leta 2008, upravlja terminal II.

S sporazumom med podjetjema Piraeus Port Authority in COSCO so se izboljšali povezljivost (**P.6**) in tovorni tokovi (**P.8**). Sporazum je omogočil naložbe v nove pomole ter železniško povezavo med terminali pristanišča in nacionalnim železniškim sistemom. Po poročanju Svetovne banke se je letni pretok zabojnikov v Piraeusu od leta 2007 do leta 2016 povečal za 168 %³⁵. To grško pristanišče postaja vse pomembnejše. Leta 2019 je bilo četrto najpomembnejše pristanišče v Evropi po količini zabojnikov, in sicer za Rotterdamom, Antwerpnom in Hamburgom.

Sodelovanje na akademskem in raziskovalnem področju

Sodelovanje na akademskem in raziskovalnem področju lahko prinese koristi, kot je navedeno pri priložnosti **P.13**. Akademske izmenjave s Kitajsko v okviru programa Erasmus+ in dejavnosti Jeanna Monneta ter raziskovalne pobude v okviru programa Obzorje 2020 lahko koristijo sektorjem EU, kot so visokošolsko izobraževanje, raziskave in ustvarjalne/kulturne panoge. Marca 2019 je v okviru ukrepov Marie Skłodowske-Curie sodelovalo 1 034 kitajskih raziskovalcev. Po mnenju služb Komisije in ESZD v zvezi s to priložnostjo obstajajo tudi določena tveganja, na primer pomanjkanje vzajemnosti.

³⁵ *Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors*, Skupina Svetovne banke, junij 2019.

5. Odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske

Ureditve upravljanja EU

33 Pristojnosti v okviru EU vključujejo sprejemanje zakonodaje na različnih področjih. Na področjih, povezanih z odzivom EU na naložbeno strategijo Kitajske, imajo pristojnosti tako institucije kot države članice EU. Nekatera področja, kot je nacionalna varnost, so v izključni pristojnosti držav članic. Za druga področja, na primer pravila konkurence, ki so potrebna za delovanje notranjega trga, je pristojna izključno EU. Na nekaterih področjih, kot sta energetika in transport, so te pristojnosti deljene, kar pomeni, da lahko z njimi povezane zakone sprejema tako EU kot tudi države članice.

34 Ker **imajo** na področjih, na katerih bi lahko bil usklajen pristop EU koristen (za primer varnosti 5G glej *okvir 5*), **pristojnosti tako EU kot države članice**, obstaja več nosilcev odločanja (npr. institucije EU in nacionalne vlade) z morebitnimi razhajajočimi se mnenji in pristopi. To **lahko oteži** pravočasno in usklajeno **reševanje izzivov, s katerimi se srečuje EU kot celota**.

Okvir 5

Varnost 5G in države članice

Uporabo kitajske opreme 5G v kritični infrastrukturi EU mnogi opisujejo kot možno grožnjo. Na področju tehnologije 5G bi bil lahko koristen usklajen pristop EU, zlasti v zvezi s pomisleki glede kibernetne varnosti, ki bi lahko vplivali na delovanje notranjega trga.

Odzivi držav članic, ki imajo izključno pristojnost za nacionalno varnost, glede sodelovanja s Kitajsko na področju 5G so različni. Nekatere, kot sta Nemčija in Belgija, so se odločile za previden pristop, vendar so pri vzpostavitvi omrežij 5G še naprej sodelovale s kitajskim tehnološkim podjetjem Huawei. Po drugi strani pa je Češka ustavila sodelovanje s kitajskimi ponudniki tehnologije 5G, potem ko je njeno središče za nacionalno kibernetno varnost leta 2018 izdalo opozorilo.

Komisija je po tem, ko je Evropski svet leta 2019 pozval k usklajenemu pristopu k 5G, izdala priporočilo s smernicami za države članice o varnosti omrežij 5G. Temu je januarja 2020 sledila zbirka orodij EU za nacionalne ukrepe za zmanjšanje tveganj. Usklajen pristop k 5G v EU bo nazadnje odvisen od dogovorjenega stališča držav članic.

35 Ukrepi politike za strategijo glede odnosov med EU in Kitajsko (glej [tabela 4](#)) so predlagani v **sporočilih**, ki sta jih skupaj objavila Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Izvajajo se z notranjimi pravnimi akti EU (uredbami ali direktivami), ki jih morata sprejeti Svet in Evropski parlament, ali zunanje-političnimi stališči, ki jih sprejme Svet. **Pomanjkljivost tega sporazumnega procesa odločanja je, da pomeni tveganje prepočasnega odzivanja na izzive, s katerimi se srečuje EU.**

Institucionalni odziv EU

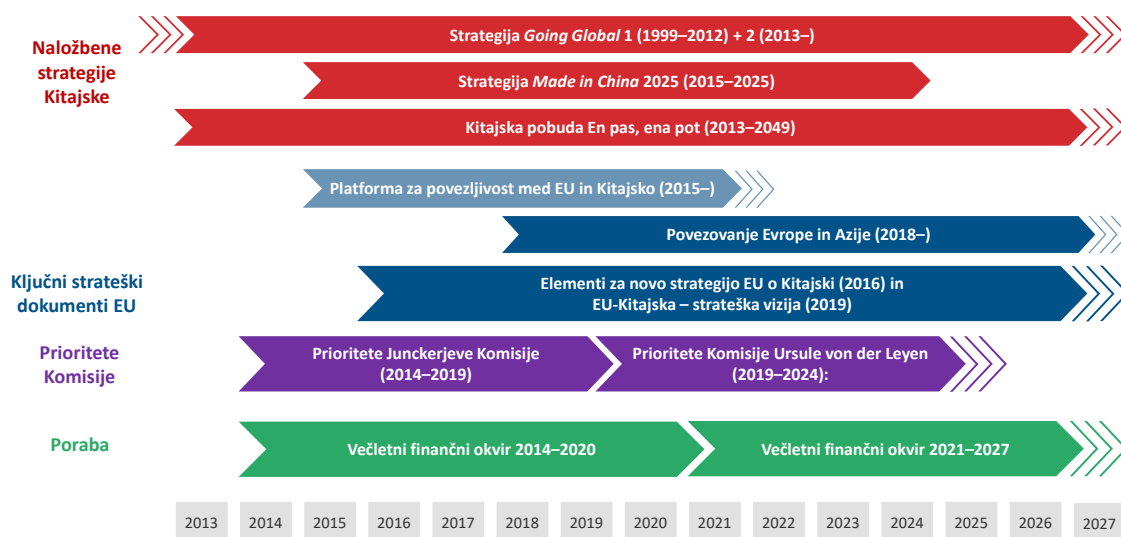
Proces priprave ključnih strateških dokumentov

36 V tem oddelku je opisan proces priprave ključnih strateških dokumentov EU za agendo EU-Kitajska s posebnim poudarkom na:

- o strateškem okviru za ukrepe EU,
- o vključitvi deležnikov v ta proces.

37 Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko sta skupaj objavila več strateških dokumentov o odnosih med EU in Kitajsko, ki vključujejo institucionalni odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske. Na **sliki 9** je prikazana **strateška časovnica EU-Kitajska**, vključno z večletnima finančnima okviroma, in ponazorjena kompleksnost tega okvira s prekrivajočimi se časovnimi okviri. Obstajajo tudi drugi relevantni strateški dokumenti, s katerimi se prispeva k politikam EU do Kitajske. Ti dokumenti, npr. nova industrijska strategija za Evropo (marec 2020) ali digitalna strategija Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (februar 2020), niso osredotočeni posebej na Kitajsko.

Slika 9 – Strateška časovnica EU-Kitajska, vključno z večletnima finančnima okviroma

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi javnih dokumentov EU

38 Junckerjeva Komisija je za obdobje 2014–2019 določila **deset prioritet politike**³⁶. V zvezi s **prioriteto št. 9 (Evropa kot močnejši svetovni akter)** je bil v delovnem programu Komisije za leto 2016³⁷ prvič omenjen cilj okrepitve dvostranskih odnosov in posodobitve prilagojenih strateških pristopov, zlasti za Kitajsko. Cilj te prioritete skupaj s **prioriteto št. 6 (uravnotežena in napredna trgovinska politika za izkoriščanje**

³⁶ *The Juncker Commission's ten priorities, An end-of-term assessment*, poglobljena analiza, služba Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS), maj 2019.

³⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu socialno-ekonomskemu odboru in Odboru regij, Delovni program Komisije za leto 2016 – Čas je za drugačen pristop, Strasbourg, 27. oktober 2015, COM(2015) 610 final.

globalizacije) je bil prispevati k usklajenemu pristopu k povezljivosti, in sicer okrepiti trgovino in naložbe s Kitajsko pod enakimi konkurenčnimi pogoji, zaščititi pravice intelektualne lastnine, okrepiti sodelovanje v zvezi z najnovejšo tehnologijo ter vzpostaviti dialog o gospodarski reformi, človekovih pravicah in podnebnih ukrepih³⁸. V tem kontekstu je bila leta 2015 vzpostavljena **platforma za povezljivost med EU in Kitajsko** (glej **okvir 6**) za izboljšanje sodelovanja s Kitajsko.

Okvir 6

Platforma za povezljivost med EU in Kitajsko

Evropska komisija ter kitajska nacionalna komisija za razvoj in reforme sta septembra 2015 podpisali memorandum o soglasju o vzpostavitvi platforme za povezljivost.

Splošni cilji te platforme so:

- okrepiti izmenjavo informacij,
- spodbujati in lajšati neprekinjene prometne povezave ter vzpostaviti sinergije med povezanimi politikami in projekti, in sicer med vseevropskimi omrežji (TEN-T) EU in kitajsko pobudo En pas, ena pot,
- ustvariti priložnosti za sodelovanje med kitajskimi podjetji in podjetji iz EU, odprto, transparentno okolje ter enake konkurenčne pogoje za naložbe v promet in druga področja.

Najvišja raven te platforme je letno srečanje predsednikov. Rezultati teh vrhov se objavijo v skupni izjavi.

Do datuma pregleda Sodišča je bil glavni izid te platforme mandat v zvezi s **skupno študijo o trajnostnih celovitih prometnih koridorjih med Evropo in Kitajsko, ki temeljijo na železnici**³⁹ (2019), z namenom opredelitve najustreznejših in najbolj trajnostnih celovitih prometnih koridorjev, ki temeljijo na železnici.

³⁸ Evropska služba za zunanje delovanje, dokument z naslovom Skupna vizija, enotno ukrepanje: močnejša Evropa – Globalna strategija za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije, globalna strategija EU, junij 2016, str. 37 in 38.

³⁹ *Terms of Reference of the Joint Study on Sustainable Railway-based Transport Corridors between Europe and China*, spletna stran GD MOVE, zadnja posodobitev: 9. junij 2020.

39 Septembra 2019 je Komisija Ursule von der Leyen objavila smernice⁴⁰ za obdobje 2019–2024 s **šestimi ključnimi prioritetami**. Čeprav to ni neposredno omenjeno, **se politika EU-Kitajska prekriva z več pobudami Komisije**, zlasti z:

- vlogo EU v mednarodnih pogajanjih, da bi Evropa postala prva podnebno nevtralna celina,
- razvojem skupnih standardov za novo generacijo tehnologij (kot so omrežja 5G) ter razvojem izobraževanja, znanj in spretnosti za opolnomočenje ljudi,
- bojem EU proti zločincem in krepitvijo carinske unije za boljšo zaščito enotnega trga,
- krepitvijo vloge odgovornega svetovnega voditelja, ki je zaščitni znak EU.

40 Institucionalni odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske je določen v treh nedavnih ključnih strateških dokumentih. Glej *tabelo 4*.

⁴⁰ Von der Leyen, U., Bolj ambiciozna Unija – Moj načrt za Evropo – Politične usmeritve naslednje Evropske komisije za obdobje 2019–2024, 2019.

Tabela 4 – Pregled treh ključnih strateških dokumentov, v katerih je določen institucionalni odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske

<i>Sporočilo</i>	<i>Pregled</i>
<i>Elementi za novo strategijo EU o Kitajski junij 2016</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Podlaga za sedanje politike EU do Kitajske ○ 47 ključnih ukrepov ○ Za zaščito interesov EU službe Komisije in ESZD na podlagi konstruktivnega pristopa k razlikam spodbujajo univerzalne vrednote, ki temeljijo na treh stebrih OZN. ○ V sporočilu so države članice opozorjene, da bi se morali z vsemi dvostranskimi sporazumi s Kitajsko odražati in ščititi interesi EU. ○ Izvajanje strategije se bo redno pregledovalo in po potrebi posodablja.
<i>Povezovanje Evrope in Azije – gradniki strategije EU september 2018</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Čeprav ta strateški dokument o trajnostni, celoviti in na pravih temelječi povezljivosti ni specifičen za Kitajsko, je v njem obravnavana strategija za trajnostno povezljivost med Evropo in Azijo, torej tudi Kitajska. ○ 17 ključnih ukrepov ○ Glavni cilji so: <ol style="list-style-type: none"> (1) prispevati k razvoju prometnih, energetskih in digitalnih omrežij med Evropo in Azijo; (2) okrepiti partnerstva z državami nečlanicami EU ter regijami in mednarodnimi organizacijami v Aziji; (3) povečati sodelovanje na področju izobraževanja, raziskav, inovacij, kulture, športa in turizma.
<i>EU-Kitajska – strateška vizija marec 2019</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Trije glavni cilji: <ol style="list-style-type: none"> (1) okrepiti sodelovanje EU s Kitajsko za spodbujanje skupnih interesov na svetovni ravni na podlagi jasno opredeljenih interesov in načel; (2) prizadevati si za bolj uravnotežene in vzajemne gospodarske odnose; (3) prilagoditi se na spreminjajoče se gospodarske razmere ter okrepiti lastne notranje politike in industrijsko bazo EU. ○ 10 ključnih ukrepov

Vir: skupna sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final in JOIN(2019) 5 final

41 Vse tri zgoraj navedene strateške dokumente je Svet obravnaval. Prvi dve strategiji je v celoti podprl, pri zadnjem dokumentu (strateška vizija iz leta 2019) pa je podprl večino predlogov.

42 Postopek priprave teh strateških dokumentov je vključeval notranja posvetovanja služb Komisije in ESZD. Preden jih je sprejel Svet, je potekalo zunanje posvetovanje z državami članicami v okviru razprav v ustreznih delovnih skupinah in

odborih Sveta ter nacionalnih poslovnih združenjih in političnih fundacijah. Vendar pa po navedbah služb Komisije in ESZD v zvezi s strateško vizijo EU-Kitajska iz leta 2019 ni bilo posebnega in namenskega postopka posvetovanja z državami članicami in zunanjimi deležniki, saj se je bilo treba odzvati hitro in usklajeno. Namesto tega so s temi deležniki v letih 2018 in 2019 potekale obširne razprave o Kitajski, ki so bile v celoti upoštevane. Službe Komisije in ESZD ugotavljajo, da je to razlog za pozitiven odziv na strateško vizijo EU-Kitajska iz leta 2019.

43 Strateški dokumenti vsebujejo 74 ukrepov. V *Prilogi VII* so razvrščeni v deset širših področij odzivanja EU. Povzeti so v *tabeli 5*.

Tabela 5 – Deset tematskih kategorij za 74 ukrepov, ki jih je zbralo Evropsko računsko sodišče

Kategorije	Število ukrepov
A) Spodbujanje vrednot EU skupaj s tremi stebri Združenih narodov (človekove pravice, mir in varnost, razvoj)	7
B) Ohranjanje enotnosti EU	5
C) Vzajemnost za uravnotežene odnose in enake konkurenčne pogoje	17
D) Preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU	2
E) Trajnostni gospodarski razvoj in dobro upravljanje	16
F) Boj proti podnebnim spremembam in varovanje okolja	4
G) Vprašanja v zvezi s svetovnim javnim zdravjem	1
H) Okrepitev sodelovanja na mirovnem in varnostnem področju	10
I) Krepitev medkulturnega razumevanja in sodelovanja na področju inovacij	4
J) Širši zunanjepolitični pristop	8

Vir: Evropsko računsko sodišče

Skladnost odziva s tveganji in priložnostmi za EU

44 V tem oddelku je opisano, kako so ukrepi EU skladni s tveganji in priložnostmi, poudarjenimi v oddelku 4. Sodišče je tveganja in priložnosti razvrstilo v tematske

kategorije (glej **tabelo 5**) in jih povezalo s 74 ukrepi iz treh strateških dokumentov (glej **Prilogo VII**) ter pripravilo pregled (glej **Prilogo VIII**).

45 Sodišče je ugotovilo, da ukrepi iz teh strateških dokumentov zajemajo skoraj vsa tveganja in priložnosti, razen treh tveganj:

- T.6: tveganje **pomanjkljivega usklajevanja med infrastrukturnimi programi EU in Kitajske**, zaradi katerega lahko pride do vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali naložbenih projektov, ki so si konkurenčni ali se prekrivajo⁴¹,
- T.10: tveganje **negativnih posledic za gospodarstvo EU zaradi šokov, ki prizadenejo njegove dobavne verige** s ključnimi kitajskimi dobavitelji,
- T.18: tveganje, da **na javno zdravje vpliva povečana medsebojna povezanost v globaliziranem svetu** (vključno s kitajskimi prometnimi potmi, ki potekajo skozi območja pobude En pas, ena pot), kar pospešuje prenos bolezni.

46 V zvezi z vzajemnostjo, enakimi konkurenčnimi pogoji in preprečevanjem učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU (tematski kategoriji C in D v **tabeli 5**) je bilo vzpostavljenih več pobud. V **okviru 7** Sodišče kot primer navaja specifičen veljavni ukrep EU, sprejet v okviru strateške vizije iz leta 2019.

Okvir 7

Primer veljavnega ukrepa EU, sprejetega v zvezi z vzajemnostjo in preprečevanjem učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU

Pogajanja s Kitajsko o dvostranskem celovitem sporazumu o naložbah

EU želi uravnotežiti odprtost trgov med EU in Kitajsko, obravnavati nekatera ključna vprašanja glede enakih konkurenčnih pogojev in bilateralne investicijske pogodbe med Kitajsko in državami članicami (glej odstavek **64**) nadomestiti z enim samim celovitim sporazumom o naložbah med EU in Kitajsko. Pogajanja so se začela leta 2012, na 21. vrhu EU-Kitajska 9. aprila 2019 pa sta se EU in Kitajska zavezali k doseganju napredka, potrebnega za sklenitev celovitega sporazuma o naložbah v letu 2020.

⁴¹ Glej opombo v **tabeli 2**.

Izvajanje strategije

47 V nadaljevanju je opisan proces izvajanja strategije za odnose med EU in Kitajsko, ki zajema bistvena elementa odgovornosti za izvajanje in financiranje⁴².

48 Od skupno 74 ukrepov jih je 34 ukrepov EU, 38 dvostranskih, ki jih morata izvajati tako EU kot Kitajska, in dva enostranska, ki ju mora izvajati le Kitajska. **Odgovornost za izvajanje teh ukrepov je odvisna od zadevnega področja** in ni izrecno dodeljena. Na Komisiji tako Generalni direktorat za mobilnost in promet nadzoruje odziv na področju prometa, Generalni direktorat za energijo pa je odgovoren za odziv na področju energetike. Pri takem pristopu k odgovornosti je potrebno večje usklajevanje, da bi bilo izvajanje ukrepov uspešno.

49 **Strategija za odnose med EU in Kitajsko se je izvajala brez predhodne ocene financiranja EU**, potrebnega za izvajanje ukrepov te strategije, npr. tistih, povezanih z infrastrukturo, in **brez rezervacije financiranja EU**. Službe Komisije in ESZD menijo, da za to ni niti obveznosti niti potrebe. Glede na prakso v zvezi z drugimi strateškimi partnerji se po njihovem mnenju večina ukrepov EU, ki se nanašajo na Kitajsko, financira iz obstoječih programov EU.

50 Slabost tega pristopa je, da sedaj **ni mogoče pridobiti pregleda nad porabo EU** za izvajanje strategije glede odnosov med EU in Kitajsko, čeprav taka poraba obstaja. Poleg tega je Sodišče odkrilo primere, v katerih so se projekti, ki so bili del naložbene strategije Kitajske, financirali iz proračuna EU. Čeprav je bil glavni namen teh projektov prispevati k ciljem programov politike EU, so se s sredstvi EU financirali tudi projekti, ki so bili del naložbene strategije Kitajske (glej [okvir 8](#)).

⁴² Sporočilo Komisije z dne 21. novembra 2018 z naslovom *Governance in the European Commission*, C(2018) 7703.

Okvir 8

Financiranje projektov, ki so del naložbene strategije Kitajske v Evropi, s sredstvi EU

Most na Pelješac na Hrvaškem

Komisija je leta 2017 dodelila 357 milijonov EUR iz skladov kohezijske politike za kritje 85 % stroškov izgradnje mostu na Pelješac na Hrvaškem. Cilj tega projekta je povezati območje na jugu v okolici Dubrovnika s preostalim delom celinske Hrvaške. Leta 2018 so hrvaški organi kitajskemu konzorciju pod vodstvom podjetja v državni lasti China Road and Bridge Corporation oddali večje naročilo za gradnjo tega mostu⁴³, s čimer so financirali projekt, ki je del naložbene strategije Kitajske⁴⁴.

Evropska banka za obnovo in razvoj

EU je največja posamezna donatorka Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD), ki je mednarodna finančna institucija. EBRD tesno sodeluje s številnimi gospodarstvi vzdolž koridorjev pobude En pas, ena pot pri razvoju infrastrukture, s katero naj bi se podprla trdnejša in bolj trajnostna rast. Kitajska se je **EBRD** pridružila leta 2016 kot delničarka, da bi si zagotovila naložbene priložnosti v Vzhodni Evropi, tj. regiji, ki se nahaja na območju pobude En pas, ena pot⁴⁵.

51 EU se na kitajsko naložbeno strategijo odziva tudi z več finančnimi instrumenti **Evropske investicijske banke (EIB) in Evropskega investicijskega sklada (sklad EIF)** (glej **okvir 9**).

⁴³ *Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Pelješac Bridge in Croatia Raises Eyebrows, Silk Road Briefing*, 10. maj 2018.

⁴⁴ Blockmans, S., in Hu., W., *Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road*, Center za evropske politične študije (CEPS), marec 2019.

⁴⁵ Makocki, M., *China's Road: into Eastern Europe*, Inštitut Evropske unije za varnostne študije (EUISS), februar 2017.

Okvir 9

Uporaba finančnih instrumentov EU za odziv na kitajsko naložbeno strategijo v Evropi

Evropska investicijska banka

Skupina EIB financira projekte na Kitajskem. EIB je s kitajsko banko China Exim Bank maja 2018 podpisala sporazum o naložbah, povezanih s podnebnimi ukrepi (300 milijonov EUR). Cilj je bil financirati projekte v vodnem, kanalizacijskem, energetske in prometnem sektorju⁴⁶.

Evropski investicijski sklad

Za razvoj sinergij med kitajsko pobudo En pas, ena pot in t. i. Junckerjevim načrtom je bil med **skladom EIF** in skladom Silk Road Fund (kitajski investicijski sklad v državni lasti za države pobude En pas, ena pot) leta 2017 podpisan memorandum o soglasju o vzpostavitvi sovlagateljskega sklada Kitajska-EU, s katerim naj bi se zagotovilo 500 milijonov EUR podpornih naložb⁴⁷ za podjetja s potencialom za mednarodno širitev. Ciljni sektorji vključujejo sektorje z velikimi čezmejnimi sinergijami med Kitajsko in Zahodom⁴⁸.

Spremljanje in ocenjevanje strategije ter poročanje o njej

52 Spremljanje napredka pri izvajanju ukrepov je zapleteno zaradi načina njihove določitve. **54 % (40 ukrepov)** jih je specifičnih in se nanašajo na doseganje opredeljenih rezultatov (t. i. **specifični ukrepi**). Za te ukrepe ni bila določena **nobena metrika smotrnosti (npr. kazalniki)**. Preostalih **46 % (34 ukrepov)** jih je splošno opredeljenih in nimajo določenih **usmerjenih ciljev** ter ne vključujejo nobenih končnih rezultatov (t. i. **splošni ukrepi**).

53 Po navedbah služb Komisije in ESZD 74 ukrepov redno spremljajo njuni zadevni generalni direktorati. **Sodišče je dokumentacijo o tem našlo le za deset ukrepov strateške vizije EU-Kitajska iz leta 2019.**

⁴⁶ Evropska investicijska banka, *China Climate Eximbank Framework Loan*, 21. september 2017.

⁴⁷ Evropski investicijski sklad, *EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million Silk Road Fund equity investment initiative*, 2. junij 2017.

⁴⁸ Evropski investicijski sklad, *First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan*, 6. avgust 2018.

54 Pri pregledu Sodišča se je v zvezi s poročanjem pokazalo, da se **o treh glavnih strateških dokumentih ne poroča posebej v zunanje ali notranje namene**, razen nekaterih sklicev v poročilih o upravljanju, ki so jih izdale službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje, in sicer v letnih načrtih upravljanja in letnih poročilih o dejavnostih.

55 Sodišče je nekaj informacij pridobilo iz letnih poročil Komisije o upravljanju in smotnosti izvrševanja v zvezi z izvajanjem in ocenjevanjem strategije za odnose med EU in Kitajsko, pri čemer je ugotovilo, da je oblikovanje strateške vizije EU-Kitajska iz leta 2019 temeljilo na pregledu veljavnega sporočila o strategiji EU-Kitajska iz leta 2016. Vendar **posebno ocenjevanje treh strategij ni načrtovano**.

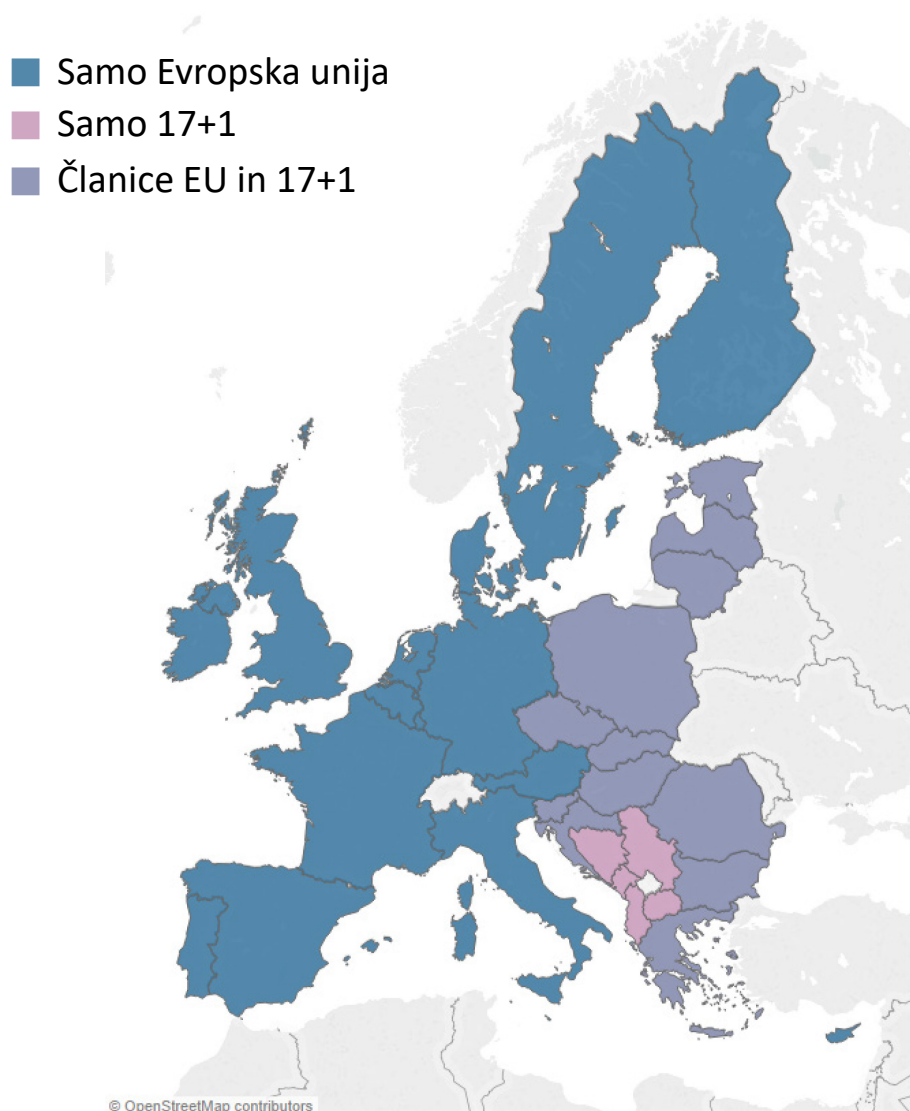
56 Zaradi tega pristopa k spremljanju in ocenjevanju 74 ukrepov ter poročanju o njih je težko ugotoviti, ali se tveganja ustrezno zmanjšujejo in ali se priložnosti v celoti izkoriščajo, in sicer v zvezi z izzivi, povezanimi s kitajsko naložbeno strategijo (glej odstavke [29](#) do [32](#)).

Odziv držav članic

57 Države članice lahko s Kitajsko sodelujejo na podlagi dvostranskih sporazumov. Nekateri so opisani v nadaljevanju.

58 Kitajska je vzpostavila okvir za **sodelovanje s 17 državami Srednje in Vzhodne Evrope (SVE)** (glej [sliko 10](#)) – t. i. 7+1 (prej 16+1) – za spodbujanje **poslovnih in naložbenih odnosov**. Ta okvir je bil vzpostavljen v Budimpešti leta 2012 kot sodelovanje med Kitajsko in 16 državami SVE, med katerimi so tudi take, ki so v preteklosti imele komunistične režime.

Slika 10 – Države članice EU in države SVE

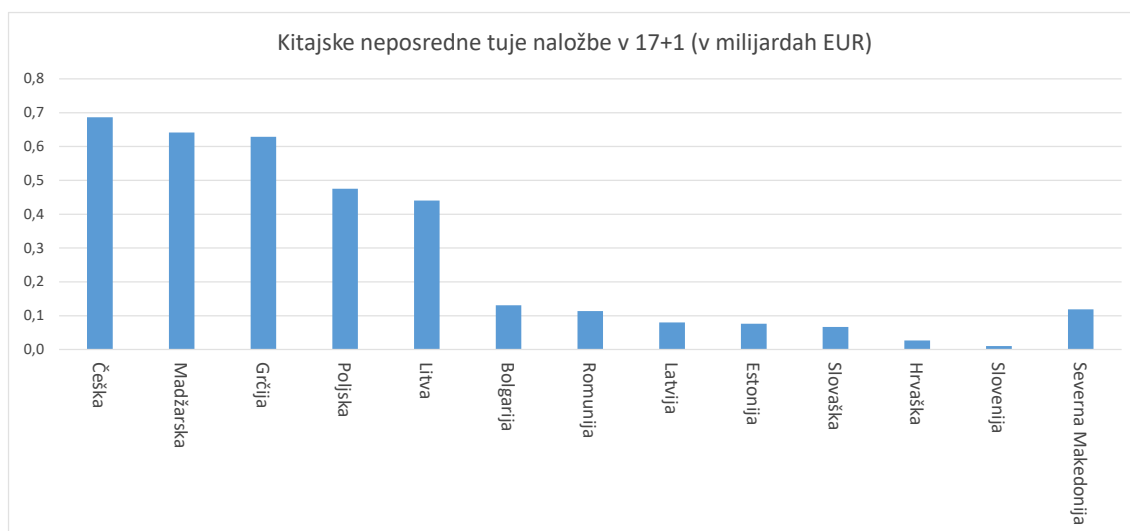
Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi informacij Komisije, ozadje z zemljevidom ©OpenStreetMap – prispevki subjektov z licenco Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA)

59 V okvir sodelovanja 17+1 je vključenih 12 držav članic. Znotraj tega okvira sodelujejo s Kitajsko na podlagi dvostranskih sporazumov,⁴⁹ kar **ogroža skladnost ukrepanja EU**. Poleg tega **lahko okvir 17+1 vpliva tudi na izvajanje politik EU na Zahodnem Balkanu**, saj je pet držav iz okvira 17+1 držav Zahodnega Balkana s statusom države kandidatke ali potencialne države kandidatke.

⁴⁹ Evropski svet za zunanje odnose, *China's Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation*, december 2016.

60 Iz podatkovne zbirke Eurostata je razvidno, da v državah 17+1 ni bilo veliko kitajskih neposrednih tujih naložb (glej [slika 11](#)). Naložbe so bile skoncentrirane v petih državah članicah (Češka, Grčija, Litva, Madžarska in Poljska). Med državami 17+1 je največ naložb iz Kitajske prejela Češka, in sicer s prijavljenim stanjem 686 milijonov EUR, kar je 0,3 % vseh kitajskih neposrednih tujih naložb (stanje) v celotni EU.

Slika 11 – Kitajske neposredne tuje naložbe (stanje) v SVE konec leta 2017

Vir: statistični podatki Eurostata o neposrednih tujih naložbah

61 Odnosi med državami članicami in Kitajsko ter njihovo sodelovanje na nekaterih področjih so formalizirani z memorandummi o soglasju. Ti memorandummi izražajo skupen namen za **skupno ukrepanje brez pravnih zavez**. Doslej je **15 držav članic podpisalo memorandum o soglasju s Kitajsko za naložbe in projekte, povezane s pobudo En pas, ena pot** (glej [tabelo 6](#)).

Tabela 6 – Memorandumi o soglasju v zvezi s pobudo En pas, ena pot med državami članicami in Kitajsko

Država članica EU	Leto podpisa
Bolgarija	2015
Češka	2015
Madžarska	2015
Poljska	2015
Romunija	2015
Slovaška	2015
Latvija	2016
Hrvaška	2017
Estonija	2017
Grčija	2017
Litva	2017
Slovenija	2017
Malta	2018
Italija	2019
Luksemburg	2019

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi razpoložljivih podatkov

62 Države članice so sklenile tudi druge memorandume o soglasju na različnih področjih, in sicer od jedrskega sodelovanja (med podjetjema French New Areva in China National Nuclear Corporation leta 2018)⁵⁰ do vzpostavitve odnosa sestrskih letališč (Kitajska-Finska leta 2016)⁵¹.

⁵⁰ *World Nuclear News, France and China enhance nuclear energy cooperation*, 10. januar 2018.

⁵¹ Finsko ministrstvo za zunanje zadeve (UMFI), *Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023*, april 2017, str. 27.

63 Kot je določeno v odločbi Sveta⁵², so države članice dolžne obvestiti Komisijo o sporazumih, ki se nanašajo na gospodarsko in industrijsko sodelovanje z državami nečlanicami EU, da se zagotovi usklajenost nacionalne trgovinske politike in trgovinske politike EU. Po navedbah Komisije **je države članice do datuma tega pregleda niso obvestile o takšnih memorandumih o soglasju, ki bi jih morebiti sklenile.**

64 Bilateralna investicijska pogodba je sporazum med državama, da bosta na svojih ozemljih **spodbujali in ščitili naložbe vlagateljev** druga druge. **Take pogodbe so s Kitajsko sklenile vse države članice razen Irske.** Večina pogodb je bila podpisana pred letom 2000, najstarejša veljavna pogodba pa je bila sklenjena leta 1982 med Kitajsko in Švedsko⁵³. EU želi te bilateralne investicijske pogodbe nadomestiti z enotnim celovitim sporazumom o naložbah med EU in Kitajsko (glej **okvir 7**).

65 V nedavno sprejetem skupnem okviru EU za pregled neposrednih tujih naložb, ki se izvaja zaradi varnosti in javnega reda⁵⁴, države članice uporabljajo **lastne nacionalne mehanizme pregleda**⁵⁵. Ti mehanizmi imajo precej različna **področja uporabe** (pregled neposrednih tujih naložb znotraj in zunaj EU, različni pragovi pregledov in razpon vključenih sektorjev poleg obrambe) ter **zasnovo** (pregledi neposrednih tujih naložb pred njihovo odobritvijo ali po njej)⁵⁶. Decembra 2019 je imelo 14 držav članic vzpostavljen mehanizem pregleda neposrednih tujih naložb. Te države so bile: Danska, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Romunija in Finska.

⁵² Odločba Sveta 74/393/EGS z dne 22. julija 1974 o uvedbi posvetovalnega postopka za sporazume o sodelovanju med državami članicami in tretjimi državami.

⁵³ Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj, *International Investment Agreements Navigator (China)*, Investment Policy Hub, 2019.

⁵⁴ Uredba (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji, ki je bila sprejeta 19. marca 2019, uporabljati pa se bo začela 1. oktobra 2020.

⁵⁵ *List of screening mechanisms notified by Member States, Screening of foreign direct investment*, arhiv novic Evropske komisije, 10. april 2019.

⁵⁶ *EU framework for FDI screening*, kratko poročilo službe Evropskega parlamenta za raziskave, januar 2018.

66 Več držav članic je objavilo dokumente o politiki glede svojih odnosov s Kitajsko, na primer:

- o sporočilo švedske vlade *Approach to matters relating to China* (september 2019),
- o *The Netherlands and China: a new balance* (maj 2019),
- o *Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019–2023* (januar 2019),
- o *China-Denmark Joint Work Programme (2017–2020)* (maj 2017).

67 Za odziv na večino izzivov, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske, so pristojne tako institucije EU kot tudi države članice (glej odstavka **33** in **34**). Iz različnih virov je razvidno, da države članice s Kitajsko pogosto sodelujejo na dvostranski ravni glede na **lastne nacionalne interese**, pri čemer **o tem ne obvestijo vedno Komisije niti se z njo ne uskladijo**, kadar je potrebno⁵⁷. Usklajen odziv institucij in držav članic EU je zato otežen.

⁵⁷ Npr. služba Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS), poročilo z naslovom *State of play of EU-China relations* za Evropski parlament, in Poggetti, L., *Europe's search for a China strategy*, Mercator Institute for China Studies, MERICS, 7. junij 2019.

6. Zaključne besede in izzivi

68 Ta oddelek vsebuje sklepne pripombe Sodišča o pregledu. V njem so izpostavljeni tudi nekateri izzivi v zvezi z upravljanjem odziva EU na kitajsko državno vodeno naložbeno strategijo, ki jih je Sodišče opredelilo v pregledu. O njih je razpravljalo s službami Komisije in ESZD, pri čemer je po potrebi navedlo njihova stališča.

69 Kitajska od osemdesetih let prejšnjega stoletja izvaja državno vodeno naložbeno strategijo, katere cilj je močno izvozno usmerjeno gospodarstvo. Glavna stebra te dolgoročne strategije sta pobuda En pas, ena pot, ki se je začela izvajati leta 2013, in industrijska strategija *Made in China 2025*, ki se je začela izvajati leta 2015. Pobuda En pas, ena pot je najpomembnejša kitajska naložbena strategija za gospodarsko rast. Z njo želi Kitajska povečati svoj vpliv v tujini, tudi v EU. Med strokovnjaki ni soglasja glede obsega in področja uporabe te pobude. **Pobuda En pas, ena pot je kompleksna pobuda, ki se nenehno razvija, zato je za oblikovalce politik EU gibljiv cilj.**

70 EU si prizadeva zagotoviti **enake konkurenčne pogoje ter vzajemnost med EU in Kitajsko**. Vendar so del naložbene strategije Kitajske tudi podjetja v državni lasti, ki prejemajo kitajsko javno financiranje. Če bi take subvencije izplačevale države članice, bi se to v skladu s predpisi EU štelo za državno pomoč. Zaradi take različne obravnave lahko na notranjem trgu EU pride do izkrivljanja konkurence. Poleg tega je Kitajska manj odprta za tuje naložbe kot EU.

71 Zaradi omejene dostopnosti javnih informacij ni mogoče dati točne celovite slike kitajskih naložb v EU, povezanih s kitajsko naložbeno strategijo (tj. En pas, ena pot ter *Made in China 2025*). Sodišče je zato za pripravo analize na visoki ravni uporabilo javno dostopne podatke o vseh kitajskih tujih naložbah v EU. Pri pregledu teh podatkov, ki ga je izvedlo Sodišče, se je pokazalo, da se je delež kitajskih naložb v EU povečal, vendar ostaja razmeroma majhen, in sicer se je delež neposrednih tujih naložb povečal z 0,3 % leta 1995 na 3 % leta 2018. Iz pregleda je razvidno tudi, da **kitajske naložbe v EU od leta 2000 do leta 2019 vključujejo strateško pomembne sektorje ter da so več kot polovico kitajskih naložb v EU v tem obdobju izvedla podjetja v državni lasti**. Vendar je bilo težko pridobiti popolne in pravočasne **podatke za pregled nad naložbami**.

Prihodnji izziv 1

Kako zagotoviti popolnejše in pravočasnejše podatke in statistične podatke o naložbah, ki so del naložbene strategije Kitajske v EU, da bi bilo pri oblikovanju politik EU o Kitajski na voljo več informacij.

72 Službe Komisije in ESZD pri snovanju, pripravi in izvajanju dokumentov politik, v katerih se obravnavajo odnosi med EU in Kitajsko, opredelijo in ocenijo zadevna tveganja in priložnosti. Vendar Sodišče ni odkrilo **formalizirane celovite analize tveganj in priložnosti za EU, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske**. V okviru pregleda je zato pripravilo lasten seznam 18 tveganj in 13 priložnosti, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske.

Prihodnji izziv 2

Kako izvesti formalizirano, celovito in aktualno analizo tveganj in priložnosti za EU, ki bi prispevala k obravnavanju vseh izzivov naložbene strategije Kitajske. Takšna analiza bi vključevala sistematično zbiranje in spremljanje zadevnih podatkov in informacij, potrebnih za ugotovitev verjetnosti uresničitve teh tveganj ali priložnosti in njihovega možnega učinka.

73 Na področjih, povezanih z odzivom EU na naložbeno strategijo Kitajske, imajo pristojnosti tako institucije kot države članice EU. Ker **imajo** na področjih, na katerih bi lahko bil usklajen pristop EU koristen, **pristojnosti tako EU kot države članice**, obstaja več nosilcev odločanja (npr. institucije EU in nacionalne vlade) z morebitnimi razhajajočimi se mnenji in pristopi. To **lahko oteži** pravočasno in usklajeno **reševanje izzivov, s katerimi se srečuje EU kot celota**.

74 Ukrepi politike za strategijo glede odnosov med EU in Kitajsko so predlagani v **sporočilih**, ki sta jih skupaj objavila Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko. Izvajajo se z notranjimi pravnimi akti EU (uredbami ali direktivami), ki jih morata sprejeti Svet in Evropski parlament, ali zunanjepolitičnimi stališči, ki jih sprejme Svet. **Pomanjkljivost tega sporazumnega procesa odločanja je, da pomeni tveganje prepočasnega odzivanja na izzive, s katerimi se srečuje EU**.

75 Službe Komisije in ESZD so objavile tri ključne strateške dokumente o odnosih med EU in Kitajsko, vključno z odzivom EU na naložbeno strategijo Kitajske: strategijo EU-Kitajska iz leta 2016, strategijo o povezovanju Evrope in Azije iz leta 2018 ter strateško vizijo EU-Kitajska iz leta 2019. Čeprav strateški dokument iz leta 2018 ni specifičen za Kitajsko, je v njem obravnavana strategija za trajnostno povezljivost med Evropo in Azijo, torej tudi Kitajsko. Pri pregledu Sodišča se je pokazalo, da službe Komisije in ESZD obravnavajo veliko večino teh tveganj v okviru različnih pobud politike in ukrepov, **razen treh tveganj**:

- tveganje **pomanjkljivega usklajevanja med infrastrukturnimi programi EU in Kitajske**, zaradi katerega lahko pride do vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali naložbenih projektov, ki so si konkurenčni ali se prekrivajo. Službe Komisije in ESZD menijo, da to tveganje glede na politično realnost ni relevantno,
- tveganje **negativnih posledic za gospodarstvo EU zaradi šokov, ki prizadenejo njegove dobavne verige** s ključnimi kitajskimi dobavitelji,
- tveganje, da **na javno zdravje vpliva povečana medsebojna povezanost v globaliziranem svetu** (vključno s kitajskimi prometnimi potmi, ki potekajo skozi območja pobude En pas, ena pot), kar pospešuje prenos bolezni.

Prihodnji izziv 3:

Kako izboljšati izvajanje 74 ukrepov, določenih v strategiji za odnose med EU in Kitajsko, zlasti ukrepov za spodbujanje vzajemnosti in preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU, ter kako obravnavati naslednja tveganja: ustvarjanje vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali naložbenih projektih, ki so si konkurenčni ali se prekrivajo, šoki za dobavne verige in širjenje bolezni.

76 Strategija za odnose med EU in Kitajsko se je izvajala brez predhodne ocene financiranja EU, potrebnega za izvajanje ukrepov te strategije, in brez rezervacije financiranja EU. Pri pregledu Sodišča se je pokazalo, da **takšna poraba sicer obstaja, vendar je težko pridobiti pregled** nad porabljenimi sredstvi EU ali različnimi vključenimi finančnimi instrumenti. Poleg tega so se s sredstvi EU financirali projekti, ki so del naložbene strategije Kitajske v Evropi, kar bi lahko ogrozilo sedanjo strategijo za odnose med EU in Kitajsko.

Prihodnji izziv 4:

Kako s predhodno oceno financiranja EU, potrebnega za izvajanje ukrepov strategije za odnose med EU in Kitajsko, namenjanjem tega financiranja in pripravo pregleda z njim povezane porabe omogočiti oblikovalcem politik EU, da bi bolje opredelili in spremljali to strategijo.

77 Spremljanje napredka pri izvajanju 74 ukrepov je zapleteno zaradi načina njihove določitve. Jasnejši cilji, in sicer, kaj mora kdo doseči in do kdaj, ter merjenje napredka pri doseganju teh ciljev bi olajšali spremljanje izvajanja ukrepov.

78 Po navedbah služb Komisije in ESZD te ukrepe redno spremljajo njihovi zadevni generalni direktorati. Sodišče je dokumentacijo o tem našlo le za deset ukrepov strateške vizije EU-Kitajska iz leta 2019. Poleg tega **ni posebnega poročanja o treh ključnih strateških dokumentih niti ni načrtovano posebno ocenjevanje treh strategij.**

79 Zaradi tega pristopa k spremljanju in ocenjevanju teh ukrepov ter poročanju o njih je težko ugotoviti, ali se tveganja ustrezno zmanjšujejo in ali se priložnosti v celoti izkoriščajo, in sicer v zvezi z izzivi, povezanimi s kitajsko naložbeno strategijo.

Prihodnji izziv 5:

Kako z okrepitevijo ureditev za merjenje smotrnosti, spremljanje in ocenjevanje strategije za odnose med EU in Kitajsko ter poročanje o njej ugotoviti, ali se izzivi, povezani s kitajsko naložbeno strategijo, obravnavajo.

80 Odziv EU na naložbeno strategijo Kitajske ne zajema samo pobud institucij EU, temveč tudi posamezne odzive držav članic v zvezi s Kitajsko. Posamezne odzive držav članic na naložbeno strategijo Kitajske je mogoče razdeliti na štiri področja:

- memorandumi o soglasju,
- bilateralne investicijske pogodbe,
- nacionalni pregledi neposrednih tujih naložb in
- dokumenti o politikah držav članic v zvezi s Kitajsko.

81 Poleg tega je Kitajska vzpostavila okvir za sodelovanje s skupino 17 držav SVE (17+1), med katerimi je 12 držav članic EU in pet držav kandidatk ali potencialnih držav kandidatk z Zahodnega Balkana. **Ker te države v tem okviru s Kitajsko sodelujejo na podlagi dvostranskih sporazumov, bi okvir sodelovanja 17+1 lahko vplival na uspešno izvajanje pristopne strategije EU za države na Zahodnem Balkanu.**

82 Iz različnih virov je razvidno, da države članice s Kitajsko pogosto sodelujejo na dvostranski ravni glede na **lastne nacionalne interese**, pri čemer **o tem ne obvestijo vedno Komisije niti se z njo ne uskladijo**, kadar je potrebno. Na primer, čeprav je 15 držav članic s Kitajsko podpisalo memorandume o soglasju o pobudi En pas, ena pot, Komisija do datuma tega pregleda ni bila obveščena o nobenem. Usklajen odziv EU in držav članic je zato otežen. S takšnim pristopom k sodelovanju s Kitajsko se v primerjavi z državami članicami, ki delujejo posamično, na spodbuja gospodarske moči EU, ki bi delovala enotno.

83 S strateško vizijo EU-Kitajska iz leta 2019 se je spremenil pristop k odnosom med EU in Kitajsko, pri čemer je Kitajska hkrati obravnavana kot partnerica in **sistemska tekmica**. Za uspešen odziv na to geopolitično spremembo bi morale **države članice skupaj z institucijami EU delovati enotno**.

Prihodnji izziv 6:

Kako bolje usklajevati odziv institucij in držav članic EU s spodbujanjem izmenjave informacij med njimi o sodelovanju med EU in Kitajsko.

Priloge

Priloga I – Skupina strokovnjakov

<i>Ime</i>	<i>Funkcija</i>	<i>Organizacija</i>
Dr. Matt Ferchen	vodja programa Global China Research	MERICS
Kristine Berzina	višja sodelavka	Alliance for Securing Democracy, German Marshall Fund (GMF)
profesorica Jing Men	Baillet Latour profesorica na področju odnosov med EU in Kitajsko, direktorica EU-China Research Centre	Evropska akademija

Priloga II – Opredelitev, cilji, naložbe in financiranje pobude En pas, ena pot

Opredelitev

Pobuda En pas, ena pot je temeljni steber *strategije Going Global*, s čimer prispeva k strategiji *Made in China 2025*. Njen cilj je povečati povezljivost na petih različnih področjih: politika, infrastruktura, trgovina, valuta in ljudje. Med temi je najpomembnejša infrastruktura za povezljivost, poudarek pa je na prometu, energetiki in informacijski tehnologiji.

Z naložbami v infrastrukturne projekte se povečuje povezljivost med različnimi pokrajinami, državami in regijami, to pa olajšuje trgovino. Prejemniki naložb so zlasti gospodarstva z nizkimi prihodki, ki imajo večji potencial za hitrejšo rast ter za to, da postanejo novi ciljni trgi za kitajske naložbe in izvoz.

Glavna temeljna predpostavka pobude En pas, ena pot je, da se bodo z boljšo trgovinsko infrastrukturo zmanjšali stroški prevoza, kar bo pozitivno vplivalo na mednarodno trgovino. Po ugotovitvah študije bi se lahko s potencialnim zmanjšanjem teh stroškov za 50 % obseg trgovine povečal za 3 % v Aziji in 6 % v Evropi⁵⁸.

Cilji

- Kitajski omogočiti, da uporabi svojo presežno proizvodno zmogljivost in vloži svoje devizne rezerve v projekte za povezljivost.
- Spodbuditi internacionalizacijo CNY, da bo postal konkurenčnejši drugim svetovnim valutam.
- Bolje zavarovati oskrbo Kitajske z energijo z diverzifikacijo njenih dobaviteljev energije.

⁵⁸ Garcia-Herrero, Al., in Xu, J., *China's Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?*, Bruegel Working Paper, številka 5, 2016, str. 7.

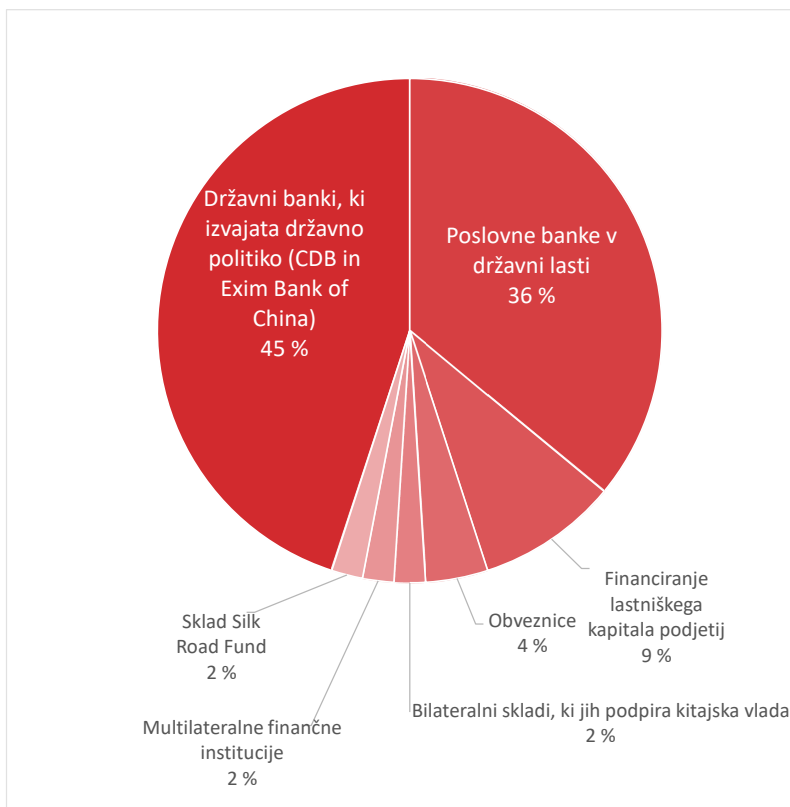
- Posodobiti kitajsko industrijo z najnovejšo tehnologijo, preneseno iz držav, v katerih se izvajajo kitajske naložbe, ter hkrati izvoziti kitajske standarde. Namen pobude En pas, ena pot je spodbuditi sprejemanje kitajskih standardov s povečanim izvozom⁵⁹. Primer teh standardov so mobilni telefoni, ki jih proizvaja *Huawei*, ki je vodilno podjetje na področju tehnologije 5G.
- Podpreti povečanje politične in strateške moči Kitajske ter hkrati ohraniti prijateljske in miroljubne odnose s sosedi.

Naložbe in financiranje

Pobudo En pas, ena pot v glavnem financira kitajska država. Do konca leta 2018 je financiranje po izračunih znašalo več kot 750 milijard USD. To financiranje prihaja iz različnih virov (glej [slika 12](#)). Večina teh instrumentov je v državni lasti ali pa jih država financira. Ti viri omogočajo ugodna posojila, ki so eden od bolj tveganih delov pobude En pas, ena pot, saj je financiranje usmerjeno v države z nižjimi bonitetnimi ocenami. Zaradi tega bi lahko zlasti v državah v vzponu ali tistih v razvoju prišlo do primerov, v katerih bi bila infrastruktura, ki je bila zgrajena v okviru naložb ter ki je lahko nacionalno ali strateško pomembna, ob neplačilu izročena kitajskim upnikom.

⁵⁹ Cai, P., *Understanding China's Belt and Road Initiative*, Lowy Institute for International Policy, marec 2017, str. 9.

Slika 12 – Viri financiranja za podporo projektov v okviru pobude En pas, ena pot

Vir: He, A., *The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy*, CIGI Papers, št. 225, Centre for International Governance Innovation, september 2019

Večino teh posojil izvršujejo podjetja v državni lasti. Ta način izvrševanja pomeni, da ni treba prevzeti lastništva nad infrastrukturo, ter je učinkovitejši in uspešnejši pri ohranitvi obstoječega upravljanja in poslovanja podjetij v tujini. Kitajske naložbe v okviru pobude En pas, ena pot so zato večinoma izvedene z združitvami in prevzemi podjetij in ne z novimi neposrednimi tujimi naložbami.

Glede na študije naj bi se povečale skupna rast trgovine (2,8 % in 9,7 % za gospodarstva v koridorju pobude En pas, ena pot)⁶⁰, tuje naložbe (4,97 % za vse neposredne tuje naložbe v gospodarstvih v koridorju pobude En pas, ena pot)⁶¹ in splošna rast BDP (0,7 % do 2,9 %)⁶².

⁶⁰ Svetovna banka, *Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors*, glavno poročilo (v angleščini), Skupina Svetovne banke, Washington DC 2019, str. 5.

⁶¹ Prav tam, str. 55.

⁶² Prav tam, str. 5.

Priloga III – Omejitve statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah

Statistični podatki o neposrednih tujih naložbah, ki jih je zbral Eurostat, imajo naslednje omejitve:

- (1) ne vključujejo tujih naložb, če ima vlagatelj manj kot 10 % glasovalnih pravic v podjetju. Takšne naložbe so razvrščene kot portfeljske naložbe, rezidentstva (ali države izvora) teh vlagateljev pa ni mogoče ugotoviti;
- (2) iz podatkov ni mogoče razbrati drugih oblik vpliva na upravljanje in delovanje podjetij, kot so zastopanost v upravnem odboru ali postopku oblikovanja politik, drugi pogodbeni razlogi ali zagotavljanje ključne tehnologije;
- (3) pri uporabi subjektov za posebne namene ni razviden izvor končnega lastnika niti morebitne asimetrije pri poročanju o vhodnih in izhodnih tokovih naložb. po poročanju GD za trgovino je bilo v letu 2016 skupaj 64 % vhodnih neposrednih tujih naložb usmerjenih prek subjektov za posebne namene, kar povzroča številne pomisleke pri uporabi statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah za sledenje tujim naložbam;
- (4) poleg tega je GD za trgovino ocenil, da se pri analizi kakovosti podatkov o tujih naložbah na podlagi dvostranskih neposrednih tujih naložb uporabljajo nacionalne izjave držav članic EU o domačih sredstvih v lasti tujcev in izjave tujih držav o sredstvih, ki jih imajo v Evropi. Ti dve vrsti izjav se običajno ne ujemata⁶³.

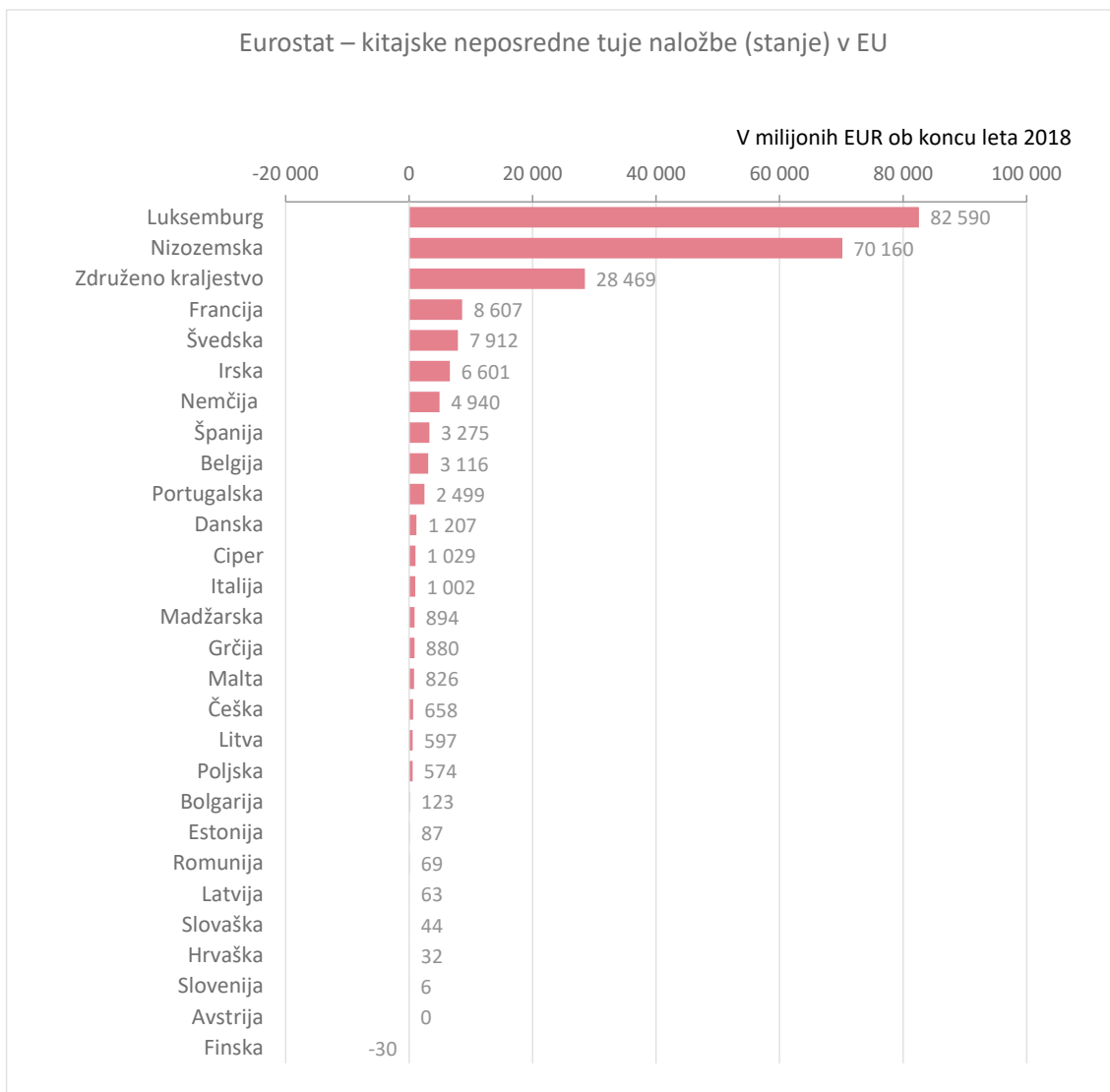
Eurostat upravlja platformo za izmenjavo zaupnih podatkov o podjetjih med državami članicami EU, in sicer za boljšo kakovost statističnih podatkov o neposrednih tujih naložbah. V sodelovanju z Evropsko centralno banko organizira četrtletna srečanja, na katerih sodelujejo države članice s pomembnimi dvostranskimi asimetrijami z namenom izboljšati podatke.

Preučuje tudi možnosti za razvoj podatkov o neposrednih tujih naložbah, iz katerih bi izhajali država rezidentstva končnega vlagatelja ter država sedeža podjetja, ki je končni prejemnik naložbe (končna država gostiteljica).

⁶³ Delovni dokument služb Komisije, SWD(2019) 108 final, opomba 29, str. 68 in 71.

Priloga IV – Pregled kitajskih naložb v EU: neposredne tuje naložbe (stanje)

Slika 13 – Kitajske neposredne tuje naložbe (stanje) v EU po podatkih Eurostata

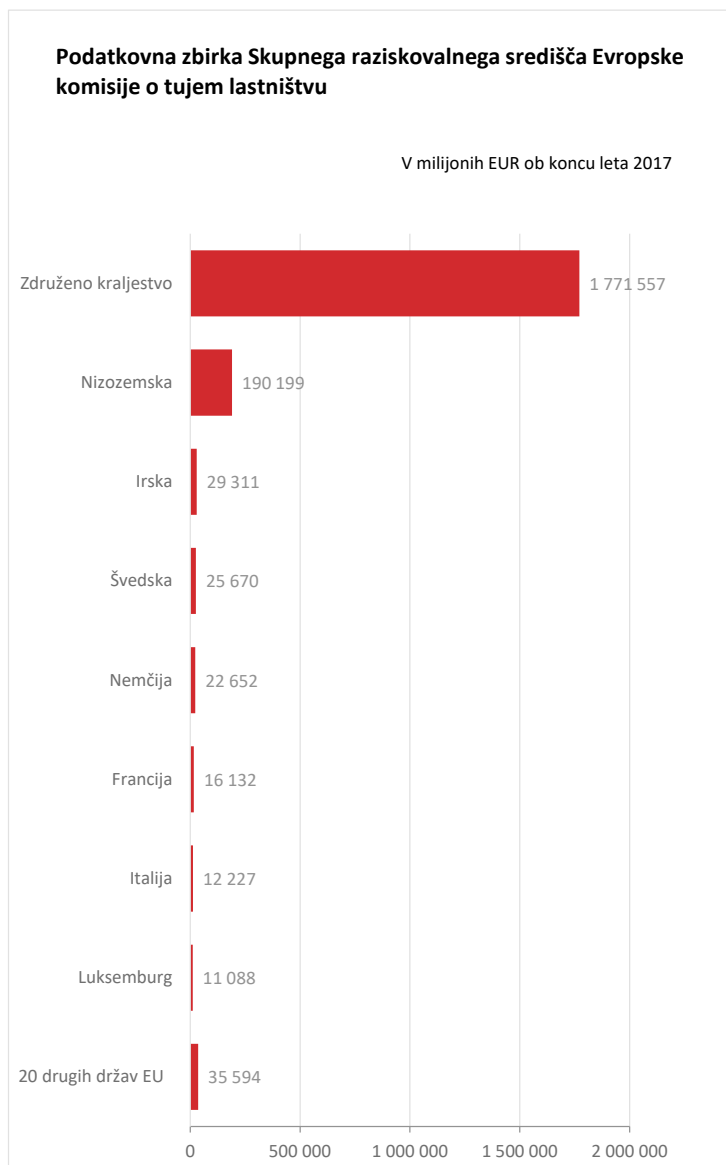

Opomba: Podatki vključujejo Hongkong.

Vir: podatkovna zbirka Eurostata, zadnji razpoložljivi podatki so s konca leta 2018

Priloga V – Pregled kitajskih naložb v EU: tuje lastništvo

Slika 14 – Sredstva podjetij EU, ki so pod nadzorom kitajskih vlagateljev, po podatkih iz podatkovne zbirke Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu

Opomba 1: 20 drugih držav EU: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Grčija, Hrvaška, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija.

Opomba 2: Na [sliki 14](#) so prikazana skupna sredstva podjetij v EU, ki jih nadzorujejo kitajski vlagatelji, ki se lahko razlikujejo od deležev v lasti kitajskih vlagateljev (odstotek delnic, ki jih imajo v lasti, pomnožen s skupnimi sredstvi). GD za trgovino je nadzor nad podjetjem opredelil kot lastništvo vsaj 50,01 % njegovih delnic, zato „nadzor“ ne pomeni lastništva 100 % kapitala. Ti podatki so zbrani iz nekonsolidiranih in konsolidiranih zaključnih računov podjetij (odvisno od razpoložljivosti podatkov). Za dodatne informacije glej Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., *Foreign Investment in the EU*, podatkovna zbirka FOWN, EUR 29885 EN, Urad za publikacije Evropske unije.

Vir: podatkovna zbirka Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu, zadnji razpoložljivi podatki so s konca leta 2017

Priloga VI – Seznam tveganj in priložnosti za EU, povezanih z naložbeno strategijo Kitajske, ki ga je pripravilo Evropsko računsko sodišče

TVEGANJA

Številka tveganja in vrsta tveganja	Pregled zunanjih tveganj	Podatki in informacije, potrebni za ugotovitev/oceno tveganja	Viri za seznam tveganj (primeri)
T.1 Politično	Tveganje, da bi kitajske naložbe v EU, ki se nanašajo na občutljiva/strateška sredstva, vplivale na varnost in javni red	Podatki in informacije o občutljivih/strateških sredstvih držav članic	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> , <i>The International Spectator</i> , str. 114, oktober 2016; Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , str. 647, februar 2017
T.2 Politično	Tveganje, da posamezne države članice sklenejo memorandume o soglasju s Kitajsko glede sodelovanja pri pobudi En pas, ena pot, kar bi lahko ogrozilo enotnost EU	Podatki in informacije o memorandumih o soglasju o pobudi En pas, ena pot, ki so jih države članice sklenile s Kitajsko	Casarini, N., <i>When All Roads Lead to Beijing. Assessing China's New Silk Road and its Implications for Europe</i> , <i>The International Spectator</i> , str. 105, november 2016
T.3 Politično	Tveganje, da bi projekti pobude En pas, ena pot prispevali k oslavitvi lastništva/nadzora držav članic nad kritično infrastrukturo nacionalnega ali strateškega pomena, kar bi lahko imelo geopolitične posledice za gospodarske vezi EU z drugimi partnerskimi državami	Glej T.1 in T.2 ter podatke in informacije o naložbenem lastništvu kritične infrastrukture.	Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646 in 647, februar 2017
T.4 Politično	Tveganje, da se s kitajskimi naložbami širi infrastruktura za čezmejno povezljivost, ki se izkorišča za nadnacionalni organizirani kriminal/nedovoljeno trgovino	Študije o uspešnosti, varnosti in kriminalu v zvezi z mehanizmi za povezljivost	The Global Initiative Against Transnational Organized Crime, <i>Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report</i> , str. 2 in 3, februar 2019
T.5 Gospodarsko	Tveganje pomanjkljive vzajemnosti in nepoštene ekonomske prednosti kitajskih podjetij v primerjavi s podjetji EU zaradi neenakih konkurenčnih pogojev in/ali pravil Svetovne trgovinske organizacije	Študije o ekonomski prednosti kitajskih podjetij (v primerjavi s podjetji EU) z vidika konkurence na trgu EU in mednarodnih trgih	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 71 in 79, januar 2018; Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646, februar 2017

Številka tveganja in vrsta tveganja	Pregled zunanjih tveganj	Podatki in informacije, potrebni za ugotovitev/oceno tveganja	Viri za seznam tveganj (primeri)
T.6 Gospodarsko	Pomanjkljivo usklajevanje med infrastrukturnimi programi EU in Kitajske, zaradi katerega lahko pride do vrzeli v infrastrukturi za povezljivost ali naložbenih projektov, ki so si konkurenčni ali se prekrivajo	Podatki in informacije ali študije o usklajevanju, prekrivanju in sinergijah med programi kitajske pobude En pas, ena pot in programi EU na področju povezljivosti, npr. to, kako kitajski uporabniki uporabljajo prometno infrastrukturo v koridorjih EU	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 64–72 ter 84 in 85, januar 2018
T.7 Gospodarsko	Tveganje, da se zaradi slabo zasnovanih projektov, ki jih financirajo kitajske banke v državni lasti, kitajske naložbe ali posojila v Evropi končajo s stečajem, ali da kitajska podjetja v državni lasti financirajo neobvladljive dolgove v EU in državah v razvoju. Če kitajski viri financiranja prevzamejo projekte, ki so bili prvotno izpogajani z mednarodnimi posojilnimi institucijami ali posojilnimi institucijami EU (ki so ponudile ugodnejše pogoje), bi to lahko vodilo do tega, da bi bila infrastruktura nacionalnega ali strateškega pomena v primeru neplačila izročena kitajskim upnikom.	Podatki in informacije ali študije o neuspehu projektov in/ali podjetij, financiranih s kitajskimi naložbami v EU in/ali državah v razvoju	OECD, <i>China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape</i> , str. 21 in 29, <i>OECD Business and Finance Outlook 2018</i>
T.8 Gospodarsko	Tveganje, da prisilni prenos tehnologije na Kitajsko v okviru tujih naložb vpliva na dolgoročno konkurenčnost EU in globalno dinamiko inovacij, ki temelji na konkurenci	Podatki in informacije ali študije o prenosu tehnologije EU na Kitajsko	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> , <i>The International Spectator</i> , str. 114, oktober 2016; Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646, februar 2017
T.9 Gospodarsko	Tveganje, da EU iz Kitajske uvaža blago, katerega cena je nižja od stroškov proizvodnje	Podatki in informacije o trgovinskem primanjkljaju EU v odnosu s Kitajsko	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> , str. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
T.10 Gospodarsko	Na gospodarstvo EU vplivajo negativni šoki, ki prizadenejo njegove dobavne verige z glavnimi kitajskimi dobavitelji	Podatki o evropski odvisnosti od kitajskih dobaviteljev ter njihovi nadomestljivosti v dobavnih verigah zunaj Evrope, vključno z raziskavami ECB	Ekonomski bilten ECB, <i>Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains</i> , str. 10 in 11, številka 2/2016
T.11 Socialno	Kitajska podjetja s tujimi naložbami zunaj EU ne spoštujejo delovnih/socialnih pravic delavcev	Študije v zvezi z zakoni o socialnih pravicah in pravicah socialnega varstva lokalnih delavcev ter njihovo upoštevanje pri tujih naložbah, ki jih kitajska podjetja izvajajo zunaj EU	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> , <i>The International Spectator</i> , str. 115, oktober 2016

Številka tveganja in vrsta tveganja	Pregled zunanjih tveganj	Podatki in informacije, potrebni za ugotovitev/oceno tveganja	Viri za seznam tveganj (primeri)
T.12 Tehnološko	Tveganje, da pobuda En pas, ena pot ni dovolj skladna s pravili o varnosti podatkov EU, zaradi česar bi EU lahko bila ranljiva za kibernetične napade (kibernetični kriminal ali vohunjenje)	Splošne študije o skladnosti s pravili EU o varnosti podatkov ter kibernetičnih napadih (kibernetičnem kriminalu ali vohunjenju)	Hanemann, T., Huotari, M., in Kratz, A., <i>Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies</i> , str. 20, MERICS in Rhodium Group (RHG), marec 2019; Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 647, februar 2017
T.13 Tehnološko	Tveganje, da kitajske naložbe niso skladne z evropskimi/mednarodnimi standardi (uporaba nižjih nacionalnih ali globalnih privzetih standardov), na primer pri gradnji čezmejnih prometnih povezav. Posledica takšnega netrajnostnega pristopa je lahko izguba pozitivnih učinkov standardov EU na področjih, kot so trgovina in inovacije.	Študije o uporabi standardov EU/mednarodnih standardov in kitajskih nacionalnih/svetovnih privzetih standardov v prometnih povezavah ter o razlikah med njimi	OECD, <i>China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape</i> , str. 27, <i>OECD Business and Finance Outlook 2018</i>
T.14 Pravno	Tveganje, da kitajske naložbe niso skladne s predpisi EU o pranju denarja in drugimi finančnimi predpisi ter da ni informacij o končnem vlagatelju	Podatki in informacije ali študije o skladnosti kitajskih naložb s predpisi EU o pranju denarja ter drugimi finančnimi predpisi	Hanemann, T., Huotari, M., in Kratz, A., <i>Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies</i> , str. 20, MERICS in Rhodium Group (RHG), marec 2019
T.15 Pravno	Tveganje nepravilnega dodeljevanja velikih infrastrukturnih projektov pod kitajskim vodstvom v EU kitajskim ponudnikom, ki oddajo umetno nizke ponudbe (ali podprte z državnim financiranjem)	Podatki in informacije ali študije o korupciji pri dodeljevanju infrastrukturnih projektov (v EU) in, kjer je ustrezno, podatki in informacije kitajskih podjetij	Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646 in 647, februar 2017
T.16 Pravno	Tveganje, da pri uvozu kitajskega blaga v EU prihaja do goljufij v zvezi s carinskimi dajatvami in DDV, ki vplivajo na izračun lastnih sredstev	Podatki in informacije ali študije o utaji carinskih dajatev in DDV pri uvozu iz Kitajske v EU, ki vpliva na izračun lastnih sredstev	Letna poročila Evropskega računskega sodišča 2016–2018
T.17 okoljsko	Tveganje, da kitajska podjetja pri sodelovanju v javnih naročilih v EU ali državah pristopnicah ne spoštujejo regulativnih standardov EU ali mednarodnih standardov (vključno z okoljskimi zahtevami) (na primer vpliv kitajskih naložbenih projektov na evropski zeleni dogovor)	Študije o tem, kako kitajska podjetja v EU ali državah pristopnicah spoštujejo regulativne standarde EU ali mednarodne standarde (vključno z okoljskimi zahtevami in predpisi o javnih naročilih)	<i>Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors</i> , str. 111 in 112
T.18 Okoljsko	Na javno zdravje vpliva povečana medsebojna povezanost v globaliziranem svetu (vključno s kitajskimi prometnimi potmi, ki potekajo skozi območja pobude En pas, ena pot), s čimer se pospešuje širjenje bolezni	Študije Svetovne zdravstvene organizacije o izrednih razmerah svetovnih razsežnosti v javnem zdravju	Tatem, A.J., Rogers, D.J., in Hay, S.I., <i>Global Transport Networks and Infectious Disease Spread, Advances in Parasitology, Elsevier Public Health Emergency Collection</i> , zvezek 62, 2006

PRILOŽNOSTI

Številka priložnosti in vrsta priložnosti	Pregled zunanjih priložnosti	Podatki in informacije, potrebni za ugotovitev/oceno priložnosti	Viri za seznam priložnosti (primeri)
P.1 Politična	Priložnost, da se s kitajskimi naložbami v EU okrepijo skupni interesi, ki bi bili trdni temelji za dvostranski odnos med EU in Kitajsko ter dolgoročno partnerstvo	Študije o učinku kitajskih naložb na ustvarjanje trdnih temeljev za dvostranski odnos med EU in Kitajsko ter dolgoročno partnerstvo	Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646, februar 2017
P.2 Politična	Priložnost, da kitajske naložbe in dejavnosti prispevajo k miru in varnosti (vključno z globalnim javnim zdravjem) v državah evropskega sosledstva in državah v razvoju	Študije o učinku kitajskih naložb na stabilnost v državah evropskega sosledstva in državah v razvoju	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> , str. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
P.3 Gospodarska	Priložnost, da sodelovanje EU s Kitajsko (vključno z mednarodnimi multilateralnimi razvojnimi bankami) potencialno poveča mednarodne posojilne zmogljivosti v več sektorjih in spodbudi gospodarsko rast v državah članicah	Študije o medsektorskih mednarodnih posojilnih zmogljivostih in učinku kitajskih naložb na ustvarjanje finančnih virov (vključno z mednarodnimi bankami) ter gospodarsko rast v državah članicah	Kamal, R., in Gallagher, K., <i>China Goes Global With Development Banks</i> , Bretton Woods Project, april 2016
P.4 Gospodarska	Priložnost, da kitajske naložbe v državah sosledstva in državah v razvoju prispevajo k ciljem EU v zvezi s temi državami, zlasti z okrepitevijo njihove gospodarske rasti	Študije o učinku kitajskih naložb na cilje EU v zvezi z državami sosledstva in državami v razvoju, zlasti z okrepitevijo njihove gospodarske rasti	Skupno sporočilo Evropske komisije ter visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, EU-Kitajska: strateška vizija, str. 4, JOIN(2019) 5 final, 12. marec 2019
P.5 Gospodarska	Priložnost za EU, da omogoči okrepitev eura s pretvorbo znatnega deleža kitajskih deviznih rezerv v eure	Študije o učinku kitajskih naložb na re-/devalvacijo eura	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> , str. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), oktober 2015
P.6 Gospodarska	Priložnost, da se s pobudo En pas, ena pot okrepi trgovina zaradi izboljšanja povezljivosti in zmanjšanja trgovinskih stroškov v EU in drugih državah	Študije o učinku kitajskih naložb na trgovinske stroške in trgovinsko bilanco EU ter drugih držav	<i>Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors</i> , str. 5, Skupina Svetovne banke
P.7 Gospodarska	Priložnost, da se s pobudo En pas, ena pot nadaljnje razvije (komercialni) železniški prevoz kot alternativa pomorskemu in tudi zračnemu prevozu v EU	Študije o vplivu pobude En pas, ena pot na nadaljnji razvoj (komercialnega) železniškega prevoza kot alternative pomorskemu in tudi zračnemu prevozu v EU	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 65 in 66, januar 2018
P.8 Gospodarska	Priložnost, da se s pobudo En pas, ena pot izravnajo tovarni tokovi v EU oziroma iz nje	Študije o vplivu pobude En pas, ena pot na tovarne tokove v EU oziroma iz nje	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 66 in 67, januar 2018

Številka priložnosti in vrsta priložnosti	Pregled zunanjih priložnosti	Podatki in informacije, potrebni za ugotovitev/oceno priložnosti	Viri za seznam priložnosti (primeri)
P.9 Gospodarska	Priložnost, da se s pobudo En pas, ena pot spodbudi racionalizacija carinskih ureditev za izboljšanje povezljivosti	Študije o vplivu pobude En pas, ena pot na spodbujanje racionalizacije carinskih ureditev	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 67, januar 2018
P.10 Gospodarska	Priložnost, da podjetja EU gradijo železnice, ceste in infrastrukturo v Srednji Aziji, kar lahko privede do izmenjave znanj in spretnosti med EU in Kitajsko	Študije o učinku kitajskih naložb na prometno infrastrukturo za povezljivost v Srednji Aziji ter izmenjavo znanj med EU in Kitajsko	Generalni direktorat Evropskega parlamenta za notranjo politiko, raziskava za odbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> , str. 68, januar 2018
P.11 Gospodarska	Priložnost za spodbujanje tehnoloških standardov in zmogljivosti EU zaradi izpostavljenosti najnovejšim tehnologijam, in sicer pri izvajanju strategije <i>Digital4Development</i> , kot je navedeno v strategiji EU za povezovanje Evrope in Azije	Študije o učinku izpostavljenosti azijskim tehnologijam na trgovinske in varnostne dejavnosti EU, povezane s strateškim digitalnim razvojem	Evropska komisija, skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z naslovom Povezovanje Evrope in Azije – gradniki strategije EU, JOIN(2018) 31 final, Bruselj, 19. september 2018
P.12 Gospodarska	Priložnost za EU, da razprši tveganja v zvezi z lastništvom (tujih) naložb in tako zmanjša morebitno odvisnost od posameznih držav	Študije o učinku diverzifikacije lastništva (tujih) naložb in odvisnosti od njih na EU	Conrad, B., in Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> , <i>Energy Policy</i> , str. 646, februar 2017
P.13 Gospodarska	Sodelovanje in izmenjave s Kitajsko koristijo sektorjem EU, kot so visokošolsko izobraževanje, raziskave, ustvarjalne/kulturne panoge	Poročilo o programih Obzorje 2020 in Erasmus+	Hellkötter, K., in Ayoub, L., <i>Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report</i> , LSE, marec 2014, za EU-China Policy Dialogues Support Facility II Partnerji v dialogu: Generalni direktorat Evropske komisije za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, ministrstvo za kulturo Ljudske republike Kitajske

Priloga VII – Ukrepi, ki izhajajo iz strategije EU o Kitajski

Elementi za novo strategijo EU o Kitajski (2016)

#	Ukrep	Zadeva	Vrsta 1 S/P*	Vrsta 2 E/D/K**
16.1	Temeljno načelo odnosa EU s Kitajsko je vzajemna korist v političnem in gospodarskem smislu.	C	S	D
16.2	Sodelovanje EU s Kitajsko bi moralo biti načelno, praktično in pragmatično, pri čemer mora EU ostati zvesta svojim interesom in vrednotam. Še naprej bo temeljilo na pozitivni agendi partnerstva v kombinaciji s konstruktivnim obvladovanjem razlik.	A	S	E
16.3	Sodelovanje držav članic EU s Kitajsko mora biti skladno z zakoni, pravili in politikami EU.	B	P	E
16.4	EU od Kitajske pričakuje, da bo prevzela odgovornost v skladu s koristmi, ki ji ima od na pravilih temelječega mednarodnega reda.	E	S	K
16.5	Spodbujanje človekovih pravic bo še naprej ključni del sodelovanja EU s Kitajsko, pri čemer bo pristop EU osredotočen na dobrobit državljanov in spoštovanje mednarodnih obveznosti. EU bo od Kitajske zahtevala odgovornost za njeno stanje na področju človekovih pravic.	A	P	E
16.6	EU potrjuje svojo politiko ene Kitajske.	J	P	E
16.7	EU bi morala še naprej razvijati svoje odnose s Tajvanom in podpirati konstruktiven razvoj odnosov čez ožino.	J	P	E
16.8	EU bi morala podpirati nadaljnje izvajanje načela „ena država dva sistema“ v Hongkongu in Macau.	J	P	E
16.9	Pri oblikovanju politike EU o Kitajski bi bilo treba upoštevati tesen odnos EU z ZDA in drugimi partnericami.	J	P	E
16.10	EU bi morala še naprej dejavno podpirati in spodbujati ekonomske, okoljske in socialne reforme na Kitajskem, ki bi vodile v bolj odprt, trajnosten in vključujoč model rasti.	E	S	E
16.11	EU namerava zagotoviti vzajemnost in enake konkurenčne pogoje pri vseh vidikih svoje trgovine in naložb. V ta namen bo okrepila svoje spremljanje dostopa evropskih podjetij do kitajskih trgov in njenih programov podpore za raziskave in razvoj.	C	S	E
16.12	Celovit sporazum o naložbah je najnujnejša prioriteta EU za doseg cilja poglobitve in uravnoveženja njenih gospodarskih odnosov s Kitajsko.	C	P	D
16.13	EU daje veliko prednost hitri sklenitvi sporazuma s Kitajsko o geografskih označbah za zaščito imen živil na podlagi najvišjih mednarodnih standardov.	C	P	D
16.14	EU pripravlja novo generacijo sodobnih trgovinskih sporazumov z visokimi standardi in bi lahko razmislila o širših ciljeh, kot je poglobljen in celovit sporazum o prosti trgovini s Kitajsko, ko bodo pogoji za to primerni – npr. izvedba potrebnih gospodarskih reform na Kitajskem.	C	S	E
16.15	EU pričakuje, da bo Kitajska na podlagi jasnih in časovno določenih zavez ter neodvisnega mehanizma spremljanja znatno in preverljivo zmanjšala industrijsko presežno zmogljivost.	D	P	K
16.16	EU odobrava produktivne kitajske naložbe v Evropo, če so v skladu z zakonodajo in predpisi EU. V zameno EU pričakuje izboljšan dostop do trga za tuja podjetja na Kitajskem in enake konkurenčne pogoje za podjetja ter naložbe. Kitajska bi morala zmanjšati število zaščitnih sektorjev in nacionalnih varnostnih pregledov.	C	S	D
16.17	Okrepiti bi bilo treba sodelovanje na področjih načela pravne države in varstva konkurence ter standardov, pravil in predpisov v ključnih sektorjih.	C	S	D
16.18	Okrepiti bi bilo treba vzajemno koristno sodelovanje na področju raziskav in inovacij ter hkrati zagotoviti enake konkurenčne pogoje.	I	S	D
16.19	Sodelovanje na področju digitalnega gospodarstva je lahko koristno za EU in Kitajsko. Pri tem bi se s skupnimi standardi in skupnimi raziskavami na podlagi vzajemnosti spodbujala rast.	C	S	D
16.20	EU bi morala okrepiti sodelovanje s Kitajsko na področju varstva in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Okrepiti bi morala tudi ukrepe za boj proti kibernetiki kraji intelektualne lastnine in poslovnih skrivnosti.	C	P	D
16.21	EU bi morala uporabljati platformo za povezljivost med EU in Kitajsko kot glavno sredstvo za sodelovanje s Kitajsko, in sicer za povezavo evrazijske celine s fizičnimi in digitalnimi omrežji, ki bodo omogočala trgovanje, naložbe in stike med ljudmi.	E	P	D
16.22	Sodelovanje s Kitajsko pri njeni pobudi En pas, ena pot bi moralo biti odvisno od tega, ali bo Kitajska izpolnila svoj deklarirani cilja, da bo pobudo oblikovala kot odprto platformo, ki bo skladna s tržnimi pravili in mednarodnimi normami ter s tem koristila vsem.	E	S	D
16.23	Dialog med ljudmi bi moral biti širši in pripraviti bi bilo treba nove pobude za spodbujanje večjega pluralizma stikov. Stiki med ljudmi bi morali biti vključeni v vse odnose med EU in Kitajsko in treba bi bilo okrepiti dialog o mobilnosti ter migracijah.	I	P	D
16.24	Priznavanje pomembnejše vloge Kitajske v mednarodnih odnosih in svetovnem upravljanju bi moralo biti povezano z njenim strožjim spoštovanjem mednarodnih pravil in standardov.	E	S	D

16.25	EU spodbuja Kitajsko, naj mobilizira svoje diplomatske in druge vire za zagotavljanje varnosti kot svetovnega javnega dobra, vključno s sodelovanjem pri reševanju stanja v Afganistanu in Siriji.	H	S	D
16.26	Varnost v Aziji je pomembna za EU, zato bo ta še naprej krepila svoj pozitiven doprinos k njej. Podobno EU spodbuja Kitajsko, naj v skladu z mednarodnim pravom aktivno prispeva k miru in varnosti v sosedstvu EU.	H	S	D
16.27	EU želi, da se na območju Vzhodnokitajskega in Južnokitajskega morja spoštujeta pravici do plovbe in preletavanja. Spore bi bilo treba reševati miroljubno na podlagi načela pravne države in izogibati bi se bilo treba enostranskemu izzivanju.	E	P	D
16.28	V dialogu med EU in Kitajsko bi si bilo treba prizadevati za skupna stališča o razoroževanju, neširjenju orožja, boju proti terorizmu in kibernetnem prostoru.	H	S	D
16.29	EU bi za informirano sodelovanjem s Kitajsko morala zagotoviti, da jasno razume njeno obrambno in varnostno politiko.	H	S	D
16.30	Afrika predstavlja najboljšo priložnost za varnostno sodelovanje EU in Kitajske na morju in na kopnem. Sodelovanje pri boju proti piratstvu ob obalah Afriškega roga bi se moralo nadaljevati.	H	S	D
16.31	EU bi morala iskati priložnosti za praktično sodelovanje in usklajevanje s Kitajsko na področjih, kot sta krepitev zmogljivosti in podpiranje afriških prizadevanj za ohranjanje miru, pri čemer bi bilo treba v celoti uporabiti diplomatske vire in varnostne zmogljivosti obeh strani na kraju samem.	H	S	D
16.32	EU in Kitajska imata skupni interes za podpiranje multilateralizma. EU bi morala sodelovati s Kitajsko v prizadevanjih za utrditev na pravih temelječega svetovnega upravljanja.	E	S	D
16.33	EU bi si morala prizadevati za skupno platformo s Kitajsko o ključnih prioritetah G20.	J	S	D
16.34	EU bi morala Kitajsko spodbujati, naj zavzame bolj dejavno in zavzeto vlogo v Svetovni trgovinski organizaciji kot tudi v multilateralnih in plurilateralnih trgovinskih in naložbenih pobudah ter naj prevzame odgovornost v skladu s koristmi, ki jih ima od odprtega trgovinskega sistema, in zagotovi večjo ambicioznost teh pobud. EU pričakuje, da bo Kitajska predložila ponudbo za pristop k Sporazumu o javnih naročilih, ki bo ustrezala pomembnosti kitajskega trga.	C	P	D
16.35	EU bi morala tesneje sodelovati s Kitajsko pri obvladovanju nesreč, humanitarnih kriz in migracij.	H	S	D
16.36	EU bi morala še naprej vztrajati, da Kitajska izpolni svoje mednarodne pravne obveznosti in obveznosti na področju človekovih pravic, tako na Kitajskem kot tudi v tujini, in bi morala z njo sodelovati za doseg tega cilja.	A	S	D
16.37	Vzpostaviti bi bilo treba okrepljen dialog med EU in Kitajsko o razvoju.	J	P	D
16.38	EU bi morala izkoristiti kitajsko zavezo boju proti podnebnim spremembam, in sicer z okrepitevijo partnerstva na tem področju na dvostranski in večstranski ravni.	F	S	D
16.39	Okolje je sedaj glavna politična prioriteta Kitajske, kot je navedeno v zadnjem petletnem načrtu. EU bi morala na tej podlagi oblikovati pozitivno skupno agendo na področjih, kot so preprečevanje onesnaževanja zraka, vode in tal, krožno gospodarstvo, trajnostno upravljanje oceanskih virov in boj proti grožnjam za habitate in biotsko raznovrstnost.	F	P	D
16.40	EU bi si morala prizadevati za tesnejše sodelovanje s Kitajsko v boju proti antimikrobični odpornosti.	G	P	D
16.41	Za odnos s Kitajsko je potreben celovit pristop (EU) za zagotovitev največjega učinka.	B	S	E
16.42	Države članice bi morale v svojih dvostranskih odnosih s Kitajsko okrepiti dogovorjena stališča EU, službe Komisije in ESZD pa bi morale zagotoviti, da so države članice opozorjene, kadar je treba zaščititi interese EU.	B	S	E
16.43	Na letnih vrhah EU-Kitajska in v dialogih na visoki ravni bodo določeni cilji in prioritete glede izvajanja skupne strateške agende. Letni pregledi izvajanja agende EU-Kitajska 2020 bi morali potekati na ravni visokih uradnikov, o njih pa bi bilo treba poročati na vrhah EU-Kitajska.	A	P	E
16.44	EU bo sodelovala s Kitajsko pri ocenjevanju uspešnosti več skupnih dialogov in si jih bo po potrebi prizadevala racionalizirati v skladu s prioritetami EU.	A	S	D
16.45	EU bi si morala še naprej prizadevati izboljšati svojo analitično zmogljivost v zvezi s Kitajsko in vzpostaviti stike s prihodnjimi generacijami kitajskih voditeljev na vseh področjih.	I	S	D
16.46	EU bi za spodbujanje svoje enotnosti morala dejavno uporabljati vse svoje razpoložljive mehanizme usklajevanja.	B	S	E
16.47	Svet bi moral v ustreznih sestavah redno pregledovati izvajanje strategije EU o Kitajski. EU bi morala biti pripravljena posodobiti svoj pristop, če in ko pride do sprememb predpostavk, na katerih temelji.	J	P	E

Povezovanje Evrope in Azije – gradniki strategije EU iz leta 2018

#	Ukrep	Zadeva	Vrsta 1 S/P*	Vrsta 2 E/D**
18.1	Komisija bo razvila metodologijo za ocenjevanje ravni trajnostne povezljivosti v Evropi in Aziji ter njenega gospodarskega učinka v EU in njenih regijah.	E	P	E
18.2	Komisija bo spodbujala izmenjavo podatkov za carinske in digitalne prometne koridorje ter ocenila tveganja.	H	P	E
18.3	Komisija bo nadaljevala pogajanja o sporazumu o zračnem prometu z Združenjem držav jugovzhodne Azije (ASEAN), Azerbajdžanom, Turčijo in Katarjem ter podpisala dvostranska sporazuma o varnosti v letalstvu z Ljudsko republiko Kitajsko (Kitajsko) in Japonsko.	C	P	D
18.4	Komisija bo v okviru mednarodnih forumov spodbujala sporazume o razogljičenju prometa, zlasti v letalskem in pomorskem sektorju.	F	P	E
18.5	Komisija bo spodbujala digitalizacijo in upravno poenostavitev pomorskega prometa v Aziji in črnomorskih državah ter sprejetje rotterdamskih pravil.	E	P	E
18.6	Komisija bo v okviru predvidenega pregleda uredbe o TEN-T, ki ga je treba dokončati do leta 2023, preučila možnost za razširitev mandata koordinatorskega (-ev) za koridor EU TEN-T na regijo širitve in sosedstva.	E	P	E
18.7	Komisija bo razvijala standarde za etično uporabo v prihodnost usmerjenih tehnologij, kot je umetna inteligenca, in spodbujala popolno skladnost z odgovornim ravnanjem držav na spletu.	A	P	E
18.8	Komisija bo nadalje spodbujala program Erasmus in ukrep Marie Skłodowske-Curie v Aziji in z njima povezane ureditve vzajemnosti, da bi povečala priložnosti za izmenjavo in mobilnost.	I	P	E
18.9	Komisija bo okrepila sodelovanje z ustreznimi tretjimi državami, vključno s platformo za povezljivost med EU in Kitajsko, da bi spodbudila digitalno gospodarstvo, učinkovito prometno povezljivost in pametno, trajnostno, varno in zaščiteno mobilnost na podlagi razširitve omrežja TEN-T, ter spodbujala enake konkurenčne pogoje za naložbe.	C	P	D
18.10	Komisija bo v dialogih s tretjimi državami o politiki in razvoju podprla trajnostno povezljivost.	E	S	E
18.11	Komisija bo poglobila sodelovanje z ustreznimi regionalnimi organizacijami v Aziji in razvijala pilotne pristope k regionalni povezljivosti v Aziji.	E	S	E
18.12	Komisija bo sodelovala z evropskimi in mednarodnimi organizacijami za standardizacijo ter njihovimi nacionalnimi članicami z namenom učinkovitega in skupnega razvoja potrebnih tehničnih standardov, vključno z usmerjeno tehnično pomočjo in tehničnim sodelovanjem.	E	S	E
18.13	Komisija bo sodelovala z Ekonomsko komisijo Združenih narodov za Evropo (UNECE) za poenotenje pravne ureditve za prevoz blaga po železnici po evrazijski celine ter z Medvladno organizacijo za mednarodni železniški promet in Organizacijo za sodelovanje železnic za razširitev uporabe tehničnih specifikacij EU in njenih okvirov za upravljanje varnosti.	E	P	E
18.14	Komisija (in, kadar je ustrezno, visoki predstavnik) bo spodbujala naložbe v povezljivost Evrope in Azije prek skladov za spodbujanje naložb in jamstev, pri katerih bodo sodelovale evropske javne banke (EIB, EBRD ter nacionalne banke in institucije držav članic) in mednarodne finančne institucije v skladu z mednarodnimi standardi in enakimi konkurenčnimi pogoji.	C	S	E
18.15	Komisija (in, kadar je ustrezno, visoki predstavnik) bo okrepila sodelovanje EU pri naložbah v Azijsko razvojno banko in Azijsko banka za investicije v infrastrukturo.	E	P	E
18.16	Komisija (in visoki predstavnik, kjer bo ustrezno) bo vzpostavila poslovno svetovalno skupino za povezljivost Evrope in Azije.	J	P	E
18.17	Komisija (in, kadar je ustrezno, visoki predstavnik) bo zahtevala večjo preglednost javnega naročanja v okviru infrastrukture Evrope in Azije, med drugim s širšim pristopom k Sporazumu STO o javnih naročilih in sprejetjem standardov tega sporazuma ter podpiranjem vzpostavitve namenskih spletišč za javna naročila.	C	P	E

EU-Kitajska – strateška vizija iz leta 2019

#	Ukrep	Zadeva	Vrsta 1 S/P*	Vrsta 2 E/D**
19.1	EU bo okrepila sodelovanje s Kitajsko pri izpolnjevanju skupnih odgovornosti v okviru vseh treh stebrov Združenih narodov, to so človekove pravice, mir in varnost ter razvoj.	A	S	D
19.2	EU za uspešnejši boj proti podnebnim spremembam Kitajsko poziva, naj v skladu s cilji Pariškega sporazuma najvišjo raven emisij doseže še pred letom 2030.	F	P	D
19.3	EU bo okrepila sodelovanje s Kitajsko na področju miru in varnosti, in sicer na podlagi pozitivnega sodelovanja pri skupnem celovitem načrtu ukrepanja za Iran.	H	S	D
19.4	EU bo svoje interese za stabilnost, trajnostni gospodarski razvoj in dobro upravljanje v partnerskih državah ohranjala z odločnejšo uporabo obstoječih dvostranskih sporazumov in finančnih instrumentov ter bo z izvajanjem strategije EU za povezovanje Evrope in Azije Kitajsko spodbujala, da sledi istim načelom.	E	P	D
19.5	EU za doseganje bolj uravnoteženih in vzajemnih gospodarskih odnosov Kitajsko poziva, naj izpolni obstoječe skupne zaveze EU in Kitajske. To vključuje reformo Svetovne trgovinske organizacije, zlasti glede subvencij in prisilnih prenosov tehnologije, ter sklenitev dvostranskega sporazuma o naložbah do leta 2020, hitro sklenitev dvostranskega sporazuma o geografskih označbah in sklenitev dvostranskega sporazuma o varnosti v letalstvu v prihodnjih tednih.	C	P	D
19.6	Za spodbujanje vzajemnosti in novih priložnosti v zvezi z javnim naročanjem na Kitajskem bi morala Evropski parlament in Svet sprejeti instrument za mednarodno javno naročanje še pred koncem leta 2019.	C	P	D
19.7	Komisija bo do sredine leta 2019 objavila smernice za udeležbo tujih ponudnikov in blaga na trgu javnih naročil EU, da bi zagotovila, da se ne bo upoštevala samo cena, temveč tudi visoka raven delovnih in okoljskih standardov. Komisija bo skupaj z državami članicami do konca leta 2019 pregledala izvajanje sedanjega okvira, da bi prepoznala pomanjkljivosti.	C	P	E
19.8	Komisija bo za to, da bi lahko v celoti obravnavala izkrivljajoče učinke tujega državnega lastništva in državnega financiranja na notranjem trgu, še pred koncem leta 2019 opredelila, kako bi bilo mogoče odpraviti obstoječe vrzeli v pravo EU.	D	P	
19.9	Potreben je skupen pristop EU k varnosti omrežij 5G za zagotavljanje zaščite pred morebitnimi resnimi posledicami za varnost kritične digitalne infrastrukture. V ta namen bo Evropska komisija po zasedanju Evropskega sveta izdala priporočilo.	B	P	E
19.10	Da bi lahko države članice prepoznale varnostna tveganja, povezana s tujimi naložbami v kritična sredstva, tehnologije in infrastrukturo, ter krepile ozaveščenost o njih, bi morale zagotoviti hitro, popolno in uspešno izvajanje uredbe o pregledu neposrednih tujih naložb.	H	P	E

Legenda: za pojasnilo barv za ukrepe in zadeve glej [Prilogo VIII](#).

Zadeve:

A) Spodbujanje vrednot EU skupaj s tremi stebri Združenih narodov, B) ohranjanje enotnosti, C) vzajemnost za uravnoteženje odnosa in enakih konkurenčnih pogojev, D) preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU, E) trajnostni gospodarski razvoj in dobro upravljanje, F) boj proti podnebnim spremembam in varovanje okolja, G) vprašanja v zvezi s svetovnim javnim zdravjem, H) okrepitev sodelovanja na mirovnem in varnostnem področju, I) krepitev medkulturnega razumevanja in sodelovanja na področju inovacij in J) širši pristop k zunanji politiki.

Vrsta 1(*): S: splošni, P: posebni.

Vrsta 2(**): E: enostranski, D: dvostranski, K: Kitajska.

ZADEVE	UKREPI						Tveganja	Priložnosti
	Enostranski ukrepi EU-Kitajska			Dvostranski ukrepi EU-Kitajska				
	2016	2018	2019	2016	2018	2019		
A) Spodbujanje vrednot EU skupaj s tremi stebri Združenih narodov	16,2 16,5 16,43	18,7		16,36 16,44		19,1	T.11	
B) Ohranjanje enotnosti EU	16,3 16,41 16,42 16,46		19,9				T.2	
C) Vzajemnost za uravnoteženje odnosa in enake konkurenčne pogoje	16,11 16,14	18,14 18,17	19,7	16,1 16,12 16,13 16,16 16,17 16,19 16,20 16,34	18,3 18,9	19,5 19,6	T.5 T.8 T.13	P.5 P.10
D) Preprečevanje učinkov izkrivljanja na notranjem trgu EU	16,15*		19,8				T.7 T.9	
E) Trajnostni gospodarski razvoj in dobro upravljanje	16,4 16,10	18,1 18,5 18,6 18,10 18,11 18,12 18,13 18,15		16,21 16,22 16,24 16,27 16,32		19,4	T.14 T.15 T.16	P.2 P.3 P.4 P.6 P.7 P.8 P.9 P.11
F) Boj proti podnebnim spremembam in varovanje okolja		18,4		16,38 16,39		19,2	T.17	
G) Vprašanja v zvezi s svetovnim javnim zdravjem				16,40				P.2
H) Okrepitev sodelovanja na mirovnem in varnostnem področju		18,2	19,10	16,25 16,26 16,28 16,29 16,30 16,31 16,35		19,3	T.1 T.4 T.12	
I) Krepitev medkulturnega razumevanja in sodelovanja		18,8		16,18 16,23 16,45				P.1 P.13
J) Širši pristop k zunanji politiki	16,6 16,7 16,8 16,9 16,47	18,16		16,33 16,37			T.3	P.12

LEGENDA: Splošni: XX.X Specifični: XX.X Roki: XX.X Kitajski (enostranski): XX.X
(Specifični: XX.X*)

Kratice in okrajšave

BDP: bruto domači proizvod

COSO: Odbor sponzorskih organizacij Treadwayeve komisije

COVID-19: koronavirusna bolezen 2019

DDV: davek na dodano vrednost

EBRD: Evropska banka za obnovo in razvoj

ECB: Evropska centralna banka

EU: Evropska unija

G20: mednarodni forum za vlade in centralne banke iz 19 držav in EU

GD: generalni direktorat

MERICs: inštitut Mercator Institute for China Studies

OECD: Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

STO: Svetovna trgovinska organizacija

SVE: države Srednje in Vzhodne Evrope

TEN-T: vseevropska omrežja

UNECE: Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo

ZDA: Združene države Amerike

ZN: Organizacija Združenih narodov

Glosar

Bruto domači proizvod (BDP): standardno merilo bogastva države na podlagi skupne vrednosti blaga in storitev, proizvedenih v njej (običajno v enem letu).

Dobavna veriga: sistem organizacij, ljudi, dejavnosti, informacij in virov, vključenih v proizvodnjo proizvoda ali zagotovitev storitve in njegovo oziroma njeno dobavo potrošniku.

Državno vodena naložbena strategija Kitajske: sedanje kitajske politike, s katerimi se podpirajo in finančno spodbujajo zasebna podjetja ter podjetja v državni lasti, da vlagajo v tujini.

Finančni instrument: finančna podpora v obliki naložb v lastniški kapital ali navidezni lastniški kapital, posojil ali jamstev ali drugih instrumentov delitve tveganja.

Gospodarski koridor: povezana omrežja infrastrukture, ki potekajo prek mednarodnih meja in so namenjena spodbujanju trgovine in gospodarskega razvoja.

Indeks regulativne restriktivnosti neposrednih tujih naložb: kazalnik OECD za merjenje omejitev, ki jih uporabljajo države članice OECD in G20 za neposredne tuje naložbe.

Made in China 2025 (MIC 2025): kitajska industrijska strategija, ki se je začela izvajati leta 2015 in je osredotočena na blago z visoko dodano vrednostjo za izvoz in domačo potrošnjo.

Memorandum o soglasju: sporazum med dvema ali več stranmi, da bodo sodelovale na določenem področju, ne da bi se pravno zavezale.

Neposredne tuje naložbe: neposredno ali posredno lastništvo 10 % ali več glasovalnih pravic, ki ga ima vlagatelj, ki je rezident enega gospodarstva, v podjetju s sedežem v drugem gospodarstvu.

Okvir sodelovanja 17+1: forum za sodelovanje med Kitajsko in 17 državami Srednje in Vzhodne Evrope (SVE), ki vključuje 12 držav članic EU.

Oprema 5G: tehnološki standard pete generacije za mobilna omrežja.

Pobuda En pas, ena pot: kitajska naložbena strategija, ki je osredotočena na infrastrukturo za povezljivost in se je začela izvajati leta 2013, da bi se povečal vpliv države v tujini.

Podatkovna zbirka Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije o tujem lastništvu: podatkovna zbirka Komisije o sredstvih podjetij, ki jih nadzoruje tuji lastnik, in naložbah subjektov zunaj EU v ključnih sektorjih.

Podjetja v državni lasti: subjekt, ki opravlja poslovne dejavnosti in ki ga država na podlagi svojega popolnega ali znatnega lastništva bistveno nadzoruje.

Pregled neposrednih tujih naložb: ocena, ali obstaja verjetnost, da bi neposredne naložbe negativno vplivale na državo, v kateri se izvajajo.

Skupno podjetje: dve ali več podjetij, ki združijo vire za doseg posebnih poslovnih ciljev, pri tem pa ohranijo ločene identitete.

Sporazum o vladnih naročilih: sporazum med 19 državami članicami Svetovne trgovinske organizacije, vključno z EU, o vzajemnem odprtju trgov vladnih nabav med podpisnicami.

Subjekt za posebne namene: pravni subjekt, ustanovljen za specifične in/aličasne cilje.

Zavarovanje: sredstvo, ki se pri najemu posojila predloži kot zavarovanje ali varščina in ki je v primeru neplačila zaseženo.

Ekipa Evropskega računskega sodišča

V tem pregledu Evropskega računskega sodišča z naslovom Odziv EU na državno vodeno naložbeno strategijo Kitajske je obravnavana naložbena strategija Kitajske in so zbrani izzivi, ki jih ta pomeni za institucije in države članice EU.

To poročilo je sprejel senat V – Financiranje in upravljanje EU, ki ga vodi član Evropskega računskega sodišča Tony Murphy (dekan). Nalogo je vodila članica Evropskega računskega sodišča Annemie Turtelboom, pri njej pa sodelovali vodja njenega kabineta Florence Fornaroli, ataše v njenem kabinetu Celil Ishik, vodilni upravni uslužbenec in vodja naloge Alberto Gasperoni ter revizorji Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst in Lara Connaughton.

Zaradi pandemije COVID-19 in strogih karantenskih ukrepov revizijska ekipa ni bila fotografirana.

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2020

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe se izvaja s sklepom [Decision of the European Court of Auditors No 6-2019](#) o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov.

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo spremembe. Oseba, ki dokumente ponovno uporabi, ne sme potvoriti njihovega prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane določljive fizične osebe, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih strani, je treba pridobiti dodatne pravice. Kadar je pridobljeno dovoljenje, to razveljavi zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic:

Slika 4: © Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), 2018.

Slika 10, zemljevid: © [OpenStreetMap](#) – prispevki subjektov z licenco Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe in vam niso dani na voljo v okviru licence.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Evropskega računskega sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabiti brez njegove predhodne privolitve.

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Vprašanja: eca.europa.eu/sl/Pages/ContactForm.aspx

Spletišče: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

**EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE**